

Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény

Bokréta Bölcsőde

Szakmai programja

Tartalom

<i>A Bokréta bölcsőde adatai.....</i>	<i>4</i>
<i>Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői.....</i>	<i>5</i>
<i>Bölcsődei ellátás.....</i>	<i>6</i>
<i>A Szombathelyi EBI feladat ellátására az alábbi jogszabályok irányadóak: .....</i>	<i>6</i>
<i>A szolgáltatás céljai, feladatai, alapelvei.....</i>	<i>8</i>
<i>A bölcsődei nevelés .....</i>	<i>8</i>
<i>A bölcsődei nevelés alapelvei.....</i>	<i>9</i>
<i>A család rendszerszemléletű megközelítése .....</i>	<i>9</i>
<i>A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása.....</i>	<i>10</i>
<i>A családi nevelés elsődlegességének tisztelete .....</i>	<i>10</i>
<i>A kisgyermeki személyiség tisztelete.....</i>	<i>10</i>
<i>A biztonság és a stabilitás megteremtése.....</i>	<i>11</i>
<i>Fokozatosság megvalósítása.....</i>	<i>11</i>
<i>Egyéni bánásmód érvényesítése .....</i>	<i>12</i>
<i>Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége.....</i>	<i>12</i>
<i>A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása .....</i>	<i>12</i>
<i>Együttműködés a szolgáltatáson belül és a tágabb környezettel.....</i>	<i>13</i>
<i>Bölcsődén belüli együttműködés.....</i>	<i>13</i>
<i>Bölcsődén kívüli együttműködés.....</i>	<i>13</i>
<i>Tárgyi feltételek.....</i>	<i>15</i>
<i>Szakmai program .....</i>	<i>17</i>
<i>A bölcsődei nevelés feladatai.....</i>	<i>29</i>
<i>A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése.....</i>	<i>29</i>
<i>Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása .....</i>	<i>30</i>
<i>Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése.....</i>	<i>31</i>
<i>A megismerési folyamatok fejlődésének segítése.....</i>	<i>32</i>
<i>A bölcsődei nevelés főbb helyzetei.....</i>	<i>33</i>

<i>A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei.....</i>	<i>39</i>
<i>Családok támogatásának módszerei .....</i>	<i>41</i>
<i>A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény kapcsolatrendszere .....</i>	<i>44</i>
<i>Az alapellátáson túli szolgáltatások .....</i>	<i>44</i>
<i>Gondozási nevelési feladatok a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása esetén .....</i>	<i>46</i>
<i>A sajátos nevelési igényű gyermek elhelyezési módja a bölcsődében .....</i>	<i>46</i>
<i>Az ellátás igénybevételének módja .....</i>	<i>47</i>
<i>A szolgáltatásról szóló tájékoztatás .....</i>	<i>47</i>
<i>Dokumentáció .....</i>	<i>48</i>
<i>Az igénybe vevők és személyes gondoskodást végző személyek jogainak .....</i>	<i>49</i>
<i>védelmével kapcsolatos szabályok .....</i>	<i>49</i>
<i>MELLÉKLETEK.....</i>	<i>52</i>

A Bokréta Bölcsőde adatai

Bölcsőde neve:	Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény Bokréta Bölcsőde
Címe:	9700 Szombathely, Barátság u.22.
Nyitva tartás:	H-P: 6.00 – 18.00
Férőhely:	78 fő
Bölcsődevezető:	Szabó Edit
Telefonszám:	06/94/501-568
Email cím:	Email: szabo.edit@ebi.szombathely.hu
Honlap:	www.bolcsodeszombathely.hu
Intézmény neve:	Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény
Címe:	9700 Szombathely, Bem J. u. 33.
Intézményvezető neve:	Sebestyén Bianka
Telefonszám:	06/94/501-551
Email cím:	Email: sebestyen.bianka@ebi.szombathely.hu
Fenntartó neve:	Szombathely MJV Önkormányzata
Székhely:	9700 Szombathely, Kossuth L. u. 1-3.
Képviselője:	Vinczné Dr. Menyhárt Mária
Telefonszám:	06 94/ 520-100
Email cím:	vinczene.maria@szombathely.hu
Szakmai program készítője:	Szabó Edit Bölcsődevezető
Elérhetőség:	06/94/501-568
Felülvizsgálati ideje:	2év
Készítésének ideje:	2020.01.10.
Aktualizálása:	2021.01.08.

Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

Bölcsődénkben - a gyermekjóléti alapellátás részeként - a családban nevelkedő 20 hetes – 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését-gondozását végezzük, életkorának megfelelő étkeztetését biztosítjuk azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő képzésük, betegségük vagy egyéb ok miatt a gyermekek napközbeni ellátásáról nem tudnak gondoskodni.

Ha a gyermek a 3. életévét év közben betöltötte, - a sajátos nevelési igényű gyermek 5. életévét - a nevelési-gondozási év végéig, augusztus 31-ig maradhat a bölcsődében. Amennyiben a gyermek szeptember 1. és december 31-e között tölti be a 3. életévét, - a sajátos nevelési igényű gyermek 5. életévét - a szülő, törvényes képviselő vállalja, hogy a gyermek ellátását a nevelési év végéig a bölcsőde biztosítja.

Ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

Az Intézmény Felvételi Szabályzata is tartalmazza az ellátásra jogosultak körét és az ellátás igénybevételének módját.

A bölcsődébe Szombathely és Térsége Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulásban résztvevő településekről érkező 20 hetes – 3 éves korú gyermekeket is felvesszünk /lakcímkártyával igazolva/.

A Bokréta Bölcsőde a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény tagbölcsődéjeként Szombathely keleti városrészén található, a Joskar Ola lakótelepen. Az épület 1978-ban került átadásra. Az észak-déli fekvésű, lapos tetős, egy szintes épületet délről panelházak övezik, északi oldalán a Barátság Óvoda található. A bölcsőde környezetében több köznevelési intézmény: óvoda, általános iskola, és középiskola, valamint a Korai Fejlesztő Központ és Micimackó óvoda működik. Az intézményhez közel van a piac, a vasútállomás és több vidéki autóbusz megállója. Fekvéséből adódóan sokan válasszák bölcsődénket az ipar terület közelsége miatt, ahol a szülők váltott műszakban dolgoznak. A belvárosban élő és munkát vállaló családok számára is előnyös bölcsődénk elhelyezkedése. Ellátottaink nem csak a lakótelepről, hanem családi házas övezetből és vidékről vannak. Jelenleg a bölcsődei ellátást igénybevevő családok többsége átlagos körülmények között él. 2020. szeptemberi adatok alapján a beíratott 48 gyermekből, 4 gyermek három gyermeket nevelő családban él, 1 fő pedig halmozottan hátrányos helyzetű, nevelésbe vett gyermek.

2 gyermek vidékről érkezett bölcsődénkbe. A szülők többsége munkahellyel rendelkezik. Egy-egy esetben fordul elő, hogy a szülő munkaerő-piaci részvételt elősegítő képzésen vesz részt, illetve a törvényben meghatározott egyéb okok (pl. egyedülálló szülő, vagy a szülő orvos által igazolt állapota miatt az ellátást csak részben képes biztosítani) miatt igényelték a bölcsődei ellátást.

Bölcsődei ellátás

A bölcsőde szakmai programja az irányadó jogszabályi előírásoknak a Bölcsődei Nevelés Országos Alapprogramjának megfelelően a helyi sajátosságokat figyelembe véve készült. A családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében-gondozásában.

A Szombathelyi EBI feladat ellátására az alábbi jogszabályok irányadóak:

- Magyar Köztársaság Alkotmánya
- 1991. évi LXIV. törvény a Gyermekek jogairól szóló New Yorkban, 1989. november 20-án kelt egyezmény kihirdetéséről
- 1997. évi XXXI. tv. a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- 259/2002. (XII.18.) Korm. rendelet a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatótevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyről
- 235/1997. (XII.17) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok, a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 1992. évi XXXIII. tv. a közalkalmazottak jogállásáról

- 257/2000. (XII.26.) Korm. rendelet aközalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról
- I/2000. (I.7.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésének feltételeiről
- 8/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba vételéről
- 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 1992. évi XXXVIII. tv. az államháztartásról
- 2000. évi C. tv a számvitelről
- 1993. évi LXXIX tv. a közoktatásról
- 1992. évi LXIII. tv a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvántartásáról
- 67/2007. (VII.10.) GKM – EüM - FVM – SZMM együttes rendelete a vendéglátó termékek forgalmazásáról
- 9/1985. (X.3.) EüM- BkM együttes rendelete az étkezéssel kapcsolatos közegészségügyi szabályokról
- 18/1998. (VI.3.9 NM rendelet a fertőző betegségek, és járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésről
- 33/1998. (VI.24.) NM rendelet a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmassági orvosi vizsgálatokról és véleményezéséről
- 2011. évi CVIII. tv. a közbeszerzésekről
- 29/2003. (V.20.) ESZCSM rendelet a helyettes szülők, a nevelőszülők, a családi napközit működtetésének képzésének szakmai és vizsgakövetelményeiről, valamint az örökbefogadás előtti tanácsadás és felkészítő tanfolyamról
- 226/2006. (XI.23.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról
- 78/2003. (XI.27) GKM rendelet a játszótéri eszközök biztonságáról
- 67/2007. (VII.10. GM-EüM - FVM - SZMM együttes rendelete tartalmazza a korcsoportos bontásban a napi tápanyag és energia beviteli ajánlásokat
- 331/2006. (XII.23.) Korm. rendelet a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat és hatáskör ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről

- 2004. évi CXL. törvény a közigazgatósági hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól
- 326/2013 (VIII.30) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 6/2016 (III.24) EMMI rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet módosításáról
- 328/2011.(XII.29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- Módszertani kiadványok, szakmai segédletek

A szolgáltatás céljai, feladatai, alapelvei

A bölcsődei nevelés

A bölcsődei nevelés célja, hogy a kisgyermek elajátítsa azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz. A bölcsődei nevelés mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel teszi, amelyek segítik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét. A bölcsődei nevelés további célja, hogy a koragyermekkorai intervenció szemléletének széles körű értelmezésével összhangban minden kisgyermekre és családjára kiterjedő prevenciós tevékenységet folytasson. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató családbarát intézményként, szolgáltatásként hozzájárul a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.

Célunk a családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának és jóllétének megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással, a gyermek nemzetiségi, etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával, identitásának erősítésével kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával elősegíteni a harmonikus fejlődést.

A hátrányos helyzetű, a szegény és a periférián élő családok gyermekei esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítésére törekvés, szükség esetén más intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel együttműködve.

A valamilyen kisebbséghez tartozó gyermekek esetében fontos a nemzetiségi/etnikai hovatartozás tiszteletben tartása, az identitástudat kialakulásának segítése.

A csoportban gondozható, nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek esetében pedig, minél fiatalabb életkortól kezdve a gondozásba ágyazott fejlesztés formájában segíteni a rehabilitációt és a rehabilitációt. Mindezek segítik az egyenlő esélyekhez jutást, a társadalmi beilleszkedést.

A bölcsődei nevelés alapelvei

A család rendszerszemléletű megközelítése

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nemcsak a kisgyermeket, hanem a családot tekinti kiindulási pontnak. Bölcsődénkben a szülők már az első érdeklődés alkalmával részletes tájékoztatást kapnak bölcsődei ellátással kapcsolatos kérdéseikre. Jelentkezési lap kitöltése során a bölcsődevezető illetve a bölcsődevezető helyettes érdeklődik a család életkörülményeiről, testvérekről, az ellátás kezdő időpontjáról, a lehetséges alternatívákról, igénybe vehető szolgáltatásokról, minden információt átad a bölcsőde házirendjéről, az esetleges kedvezményeiről, térítési díjról, stb.

Kiemelt fontosságú a családlátogatás, ekkor nyílik lehetőség a családok megismerésére, elvárásaira. Betekintést nyerünk a kisgyermek, napirendjébe, szokásaiba, a kapott ismereteket a kisgyermeknevelők beépítik a gyermek nevelésébe-gondozásába, amely az adaptációt megkönnyíti a gyermek számára.

A bölcsődénkbe jelentkezőket bölcsődébe kerülést megelőzően értesítjük az értekezlet időpontjáról, melyen ismételt tájékoztatást kapnak a bölcsődei ellátás rendszeréről.

Ezen kívül a beszoktatás idején, a szülőcsoportos beszélgetések, a napi találkozások, valamint a családi rendezvényeink alkalmával is lehetőség adódik a kapcsolat ápolására.

A koragyermekkori intervenciós szemlélet befogadása

A koragyermekkori intervenció azt jelenti, hogy minél korábban és minél szélesebb körben, már az esetleges problémák kialakulása előtt, figyelmet kell fordítani a családok támogatására. Magába foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek támogatását szolgálja.

A bölcsőde funkcióját tekintve alkalmas színtere a koragyermekkori intervenció szemléletének befogadására, alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő feladata a rizikóval terhelt családok fokozott támogatása, az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése. A kisgyermeknevelő a családlátogatás alkalmával, a beszoktatás során minden olyan információt megismer a kisgyermekről, amely a fejlettségéről, szokásairól, napirendjéről, szükségleteiről valós képet ad. A jól felkészült, szakmai tudással, és hivatástudattal rendelkező kisgyermeknevelő érzékeli és észreveszi, valamint jelzi a családoknál felmerülő gondokat. A gyermek viselkedésében történt változást, az esetleges fejlődésbeli lemaradást. Arra törekszik, hogy minél hamarabb megfelelő szakemberi segítséget és támogatást kapjon adott problémájára a család.

A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Mindezek értelmében fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe.

A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg. A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbségek iránti tolerancia kialakítására. Bölcsődénkben kisgyermeknevelőink elfogadják, tiszteletben tartják, és pozitívan viszonyulnak etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, fizikai és mentális képességbeli különbségekhez.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért. Lehetőséget biztosítunk kisgyermeknevelőink számára, hogy továbbképzéseken gyarapítsák tudásukat, támogatjuk a felsőfokú intézményben tanulmányokat folytató dolgozóinkat. A bölcsődés korosztály számára fontos a személyi állandóság, a biztonságot nyújtó pozitív, követendő példa, amit a kisgyermeknevelő személyesít meg.

A biztonság és a stabilitás megteremtése

A kisgyermek egyéni igényeitől függő adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elvesztett biztonságának újrateremtésére.

A kisgyermek személyi- és tárgyi környezetének állandósága („saját” kisgyermeknevelői-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét.

A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását. A bölcsődei életben az első fokozatosság, ami a gyermeket érinti, maga a beszoktatás, a szülőtől való elválás. Az intézményben töltött idő növelése ezzel párhuzamban a szülővel töltött idő csökkenése segíti a biztonságérzet növelését.

Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. Fontos, hogy a bölcsődébe járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban. Kisgyermeknevelőink a napi nevelés, gondozás során az egyéni szükségletekhez igazodnak. A saját kisgyermeknevelő rendszer is ezt hivatott segíteni, hiszen jobban megismerik a gyermek igényeit, szükségleteit, bő tudással, információval rendelkeznek róla. Minden gyermeknek fejlődési tempója más és más, ezt szem előtt tartva nevelik-gondozzák a kisgyermeknevelők a gyermekeket.

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A fiziológias szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere. A gondozási helyzet lehetőséget teremt a kisgyermeknevelő és a gyermek közötti szeretetre épülő kapcsolat kiteljesedéséhez. Az optimális idő biztosítása, a megerősítés, hozzá segíti a gyermeket a gondozási feladatok önálló elvégzéséhez. Segíti az önállósodást az öltöztetésben, étkezésben, mosakodásban, fürdőszobai tevékenységekben egyaránt.

A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya.

Segíteni kell a kisgyermek önellő kezdeményezéseit, kíváncsiságuk fenntartásával, pozitív visszajelzésekkel. Így teremtünk biztos alapokat az egész életen át tartó tanulás folyamatához. Bölcsődénkben a szakmai program megvalósulása során élményekhez, tapasztalatokhoz jutnak a gyermekek. Az alkotó tevékenység rengeteg lehetőséget biztosít különböző anyagok, technikák megismerésére. Az érdekes kíváncsiságot felkeltő napi tevékenységek során önállóan kapcsolódnak be a gyermekek, csak segíteni, támogatni, irányt mutatni, megerősíteni szükséges őket.

Együttműködés a szolgáltatáson belül és a tágabb környezettel

Bölcsődén belüli együttműködés

Fontosnak tartjuk a családokkal való együttműködést. A megfelelően adott információk és tájékoztatások, a fejlődéssel kapcsolatos visszajelzések, pozitív élmények során kialakul a bizalomra épülő kapcsolat. Az első találkozásnak meghatározó szerepe van a jó kontaktus kialakításában. A bölcsődébe való jelentkezés alkalmával megtörténik az első személyes találkozás. A szülői értekezlet, családlátogatás, beszoktatás, családi programjaink és az év közbeni három alkalommal tartott szülőcsoportos beszélgetéssorán a szülők, ill. családok és az intézmény dolgozói között tovább erősödött a jó minőségű szakmai szempontokra épülő együttműködés.

Bölcsődén kívüli együttműködés

A szakmai munka fejlődését, a tudásmegosztást, a jó gyakorlatok elterjedését biztosítja a bölcsődei ellátást nyújtó intézmények, szolgáltatók egymás közötti szoros együttműködése.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató és az óvoda között olyan kölcsönös együttműködésre épülő, tartalmas kapcsolat kialakítása szükséges, amely lehetővé teszi egymás szakmai elveinek, céljainak megismerését, megértését.

Fontos a szakmai kompetencia elismerésén alapuló partneri viszony előtérbe helyezése. Mindezek a kisgyermek érzelmi biztonsága folyamatos fejlődésének fenntartását szolgálják, intézményváltásnál segítenek az új környezetbe történő beilleszkedésben.

A két intézmény között fontos olyan tartalmas kapcsolat kialakítása, amely a kölcsönös érdeklődés révén lehetővé teszi egymás munkájának, céljainak megismerését, megértését, ezáltal a gyermekek számára az átmenet is zökkenőmentesebbé válhat. A bölcsődénkkal szomszédos Barátság Óvodával minden évben együttműködési megállapodást kötünk. Rendezvényeinkre meghívjuk az odajáró volt bölcsődéseinket. Különös figyelmet fordítunk a jelzőrendszeri feladatok megvalósítására. A védelemben vett gyermekek családgondozóival folyamatos kapcsolatot tartunk, információt cserélünk. A hatékony együttműködés a gyermekek és családjaik érdekeit szolgálja.

Továbbá kooperatív kapcsolatokat alakítunk ki mindazokkal az intézményekkel, melyekkel a családok kapcsolatba kerülnek.

- Szombathely MJV Önkormányzat
- Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény Intézményvezetője
- Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény tagintézményei, vezetői
- Egészségügyi Alapellátó Intézet
- Védőnői Szolgálat
- Házi Gyermekorvosi Szolgálat
- Pálos Károly Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Központ
- Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat
- Gyámhatóság
- Nevelési Tanácsadó

SZEMÉLYI FELTÉTELEK	
Összes dolgozói létszám	26 fő
Szakdolgozók száma	15 fő
Bölcsődevezető	1 fő
Bölcsődevezető helyettes	1 fő
Szakképzett kisgyermeknevelő	13 fő
Szakképzetlen kisgyermeknevelő	2 fő
Technikai dolgozók	7 fő
Bölcsődei dajka	4 fő
Mosónő	2 fő
Varrónő	1 fő
Konyhai dolgozók	4 fő
Szakácsnő	2 fő
Konyhalány	2 fő

Bölcsődevezető: Szabó Edit

PTE- ETK, Szombathely képzési központ. Csecsemő- és kisgyermeknevelő BA 2016.

PTE-ETK, Szombathely képzési központ. Csecsemő- és kisgyermeknevelő, gondozó 2008.

Latinka Sándor Gépipari Szakközépiskola, Szombathely. Érettségi 2002.

Bölcsődevezető helyettes: Bószéné Kovács Krisztina

PTE-ETK, Szombathely képzési központ. Csecsemő- és kisgyermeknevelő, gondozó 2008.

PTE-ETK, Szombathely képzési központ. Védőnő 2008.

Kanizsai Dorottya Gimnázium, Szombathely, Érettségi, 2004.

Tárgyi feltételek

A Bokréta Bölcsőde Szombathely keleti városrészén található. Az észak-déli fekvésű, lapos tetős, egy szintes épülete pavilonrendszerű. Minden egységnek külön bejárata van. Egy egység kocsi tárolóból, gyermeköltözőből, fürdőszobából és 2 csoportszobából áll, mely közvetlenül csatlakozik a teraszhoz, amin keresztül a játszóudvar közelíthető meg. A kocsi tárolóból nyílik egy felnőtt WC és egy játékraktár.

A helyiséget színes mobil díszek színesítik az évszaknak megfelelően. Az öltözőben jellel, névvel ellátott szekrények találhatóak. A falon kifüggesztve mindenki számára jól látható helyen található a Házi rend, és egy hirdetőtábla, ami a szülők tájékoztatására szolgál.

A fürdőszobák világosak, színesek, törölköző tartóval, pelenkázóval és pelenkatartóval vannak felszerelve. Minden fürdőszobában van gyógyszereszekrény is. A csoportszobák berendezése, felszerelése a gyermekek életkorának, fejlettségének megfelelő. A játékok nyitott játékpolicokon vannak elhelyezve, a gyermekek számára elérhető magasságban. Különböző játéksarkok biztosítják a szerepjáték kialakulását.

Két játszóudvar van a kicsiknek és a nagyobbaknak elkülönítve. A Bokréta Bölcsőde rendelkezik Sós szobával. 2020. nyarán kialakítottunk egy Mese szobát, ahol a kisgyermeknevelők, bábozhatnak, diavetíthetnek, és számos más módon mesélhetnek meghitt körülmények között az ide kilátogató gyermekeinek.

A közel 40 éves épületben az utóbbi 10 évben folyamatos a felújítás. Megtörtént a villanyhálózat felújítása, riasztó rendszer kialakítása, fűtése korszerűsítés, ablak csere, megújultak a gyermek fürdőszobák és öltözők is, új padozatot kaptak a csoportszobák, a folyosók.

A TOP-6.2.1-15-SH1-2016-00005 pályázatnak köszönhetően megvalósult a csatornahálózat teljes felújítása, a folyosó négy paneljének a cseréje. Új központi bejárat került kialakításra. Az épületet akadály mentesítették. Felújították az egységek bejáratait, akadálymentesített rámpa készült. Megújult a dolgozói öltöző, új öltözőszekrényeket kaptak a dolgozók. Átalakult a vezetői iroda, kialakításra került egy akadálymentes WC. Tetőszigetelés, homlokzat hőszigetelése, színezése is a pályázat részét képezték. Csőtörés következtében a vízhálózatot is újracsövezték. Szép, biztonságos telepített játékok kerültek a játszóudvarokra. Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény önerejének köszönhetően az egységek teraszainak teljes körű felújítását sikerült megvalósítani. Új árnyékolókat, és homokozókat is kapott a bölcsőde.

A konyhán HACCP rendszernek megfelelően történt átalakítás, valamint a 2020-as évben egy korszerű pároló villansütővel bővült a konyha felszereltsége.

A bölcsőde működését a Házirend, a szakdolgozók munkáját pedig a kisgyermeknevelői munkarend határozza meg.

Udvar	917 m ²
Épület	928m ²
Gyermekcsoportok	39,3 m ²
Babakocsi tároló	16,4 m ²
Gyermeköltöző	17 m ²
Gyermek fürdőszoba	25 m ²
Játéktároló	7 m ²
Só szoba	10 m ²
Mese szoba	12 m ²
Vezetői iroda	18 m ²
Helyettesi iroda	12 m ²
Dolgozói öltöző	25 m ²
Akadálymentesített mosdó	4,7 m ²
Főzőkonyha	46 m ²
Előkészítők	29m ²
Tejkonyha	10m ²
Varroda	10m ²
Mosoda	72m ²
Raktárak	28m ²

Ebédlő	19m ²
Folyosók	145m ²

Szakmai program

Kiemelt szakmai programunk az alkotójátékra épül, ennek szellemében valósítjuk meg programunkat, melyet havonkénti bontásban tervezünk. Célunk a boldog gyermekkor biztosítása, a kisgyermek sokoldalú, harmonikus fejlesztése, személyiségének kibontakoztatása meleg, szeretetteljes légkörben. A kisgyermek lételeme a játék. Bölcsődénkben az életkori sajátosságokat figyelembe véve keltjük fel a gyermekek érdeklődését a napi játéktevékenység során specialitásunkra, az alkotójátékra.

Bölcsődénk arculata is tükrözi ezt a tevékenységet /gyermekek alkotásaiból rendezett állandó kiállítás, csoportszobák díszítése/.

Emellett heti tervet készítünk, ahol az alkotást a többi tevékenységek (játék, vers, mese, mondóka, ének-zene, mozgás) fölé helyezzük úgy, hogy a különböző témák megjelenjenek benne. Így lesz komplex, egész programunk, mellyel megalapozzuk a bölcsődébe járó gyermekek környezeti tapasztalatait, melyek később ismeretté, majd egész életre szóló tudássá alakulnak.

Az alkotójáték során a játék öröme mellett fontos, hogy fejlődjön a gyermekek kez ügyessége, figyelme, képzelete, térlátása, problémamegoldása, technikai szemlélete, sokféle anyaggal ismerkedjenek meg. A gyermeknek nincs szüksége arra, hogy a felnőtt közvetlenül irányítsa. A manipuláció fejlődésének minden eleme a gyermek belsőképzítésén alapul. Lehetőséget kell adni neki, hogy az ébrenléti idejében megfelelő hely és tárgyak álljanak a rendelkezésére a zavartalan ténykedéshez.

A tevékenységek során látásuk, hallásuk, tapintásuk is fejlődik. Ismereteket szereznek a természetben és a környezetükben található anyagok tulajdonságairól és felhasználásukról. Megtanulnak bánni az eszközökkel, eljutnak az alkotó munka öröméhez, saját és társaik alkotásának megbecsüléséhez.

Az alkotó tevékenység fejleszti a gyermek esztétikai érzékét, az érzékszerveket, szemük, fülük, bőrük, ízlelésük hozzásegítik a felhasznált anyagok megismerését.

Matematikai fogalmakkal is megismerkedhetnek a tevékenységek során: kicsi, nagy, rövid, hosszú, vastag, vékony, stb.

Az alkotás elkészítéséhez szükséges a szem és kéz koordinációja, és a finommotorika.

Az alkotó tevékenység alkalmat ad a természetes anyagok felhasználására, és egyes anyagok újrahasznosítására, ami a környezettudatos nevelést szolgálja. Fontos szerepe van az én tudat kialakításában, „én akarom, én csináltam” öröme.

Családi programjainkon lehetőség nyílik a szülők és testvérek számára az alkalomhoz illő alkotások készítésére, ezeken a rendezvényeken a gyermekek megtapasztalják a szülőkkel való együtt alkotás örömét, ezek az együtt átélt élmények erősítik a szülő-gyermek kapcsolatot.

Bölcsődénkben az alkotójáték a mindennapok tevékenysége.

A tervezett programokon kívül is folyamatosan biztosítjuk e tevékenység gyakorlását. A csoportszobák polcain elhelyezett zsírkréták, ceruzák és a papír biztosít erre lehetőséget.

Jó idő esetén, az udvaron, az aszfalton krétával vagy a tócsa vizével nyílik erre lehetőség, de szívesen rajzolnak a porba és a homokba is.

A hideg idő beköszöntével egyre hosszabb idő jut a szobában folytatható alkotójátékra.

Előtérbe kerül a festés: ujjal, kézzel, szivaccsal, ronggyal, ecsettel, csepegtetéssel stb. Megismerkednek a papír különböző fajtáival, amiket gyűrögethetnek, téphetnek, vághatnak, hajtogathatnak. Az összegyűrt, eltépett papírdarabokat további alkotásaik során felhasználják. Az őszi és a téli is tartogat még lehetőséget az alkotójátékra: leveleket, különböző terméseket gyűjthetünk. Az összegyűjtött termésekből, levelekből képeket, ajándékokat, díszítő elemeket készíthetünk. A havat levet gyúrni, lapátolni, rajzolni bele stb.

Az alkotások során még fontos szerepet kapnak a képlékeny anyagok is, a só-liszt gyurma, a sár stb. Minden kisgyermek élvezettel gyúrja, nyomkodja, alakítgatja azokat.

Bölcsődénkben nagy hangsúlyt fektetünk a különböző fajtájú és anyagú textíliák felhasználására. A textil puha, kellemes, lágy tapintású anyag. Arra törekszünk, hogy ne csak a gyermekek tevékenysége során használjuk fel ezeket, hanem a kisgyermeknevelők, szülők aktív közreműködésével díszítésre alkalmas faliképek, bábok stb. is készüljenek belőlük.

Rendelkezünk alkotószobával is, ahol lehetőség van arra, hogy egy kisgyermeknevelő a saját gyermekeivel olyan tevékenységet végezzen, amire a csoportszoba nem alkalmas. Itt lehet a földre szórt lisztbe rajzolni; különféle terméseket szétválogatni (pl. bab, borsó, lencse, kukorica), vizet meregetni, öntögetni különböző formájú és ürtartalmú edényekbe, ollóval különböző formákat vágni.

Nagyon fontos, hogy a gyermek saját cselekvési vágyát, igényeit, képességeit vegyük figyelembe a tervezés során. Minden tevékenységet az alapok gyakorlásával kezdünk, és az adott gyermekcsoport életkorát, képességeit, fejlődési ütemüket figyelembe véve haladunk a bonyolultabb formák felé.

A gyermekek tevékenységük során gyakran utánozzák a felnőtteket, ezért is fontos, hogy a kisgyermeknevelők is együtt dolgozzanak a gyermekkel, hogy azok közvetlenül szemlélhessék mozdulataikat, az eszközök, a különböző anyagok kezelését.

A gyermek az együttjátás során tanulja meg a társas együttlét szabályait, normáit. Közben a gyermek érzi a felnőtt támogató odafigyelését, tudja, hogy számíthat a segítségére.

Az intézményben alapvető, hogy a csoport érzelmi atmoszférája lehetővé tegye, hogy a gyermekek aktív tevékenységgel töltsék az ébrenléti időt.

Csak annak a kisgyermeknek van kedve tevékenykedni, aki jól érzi magát a környezetében, aki számíthat arra, hogy jelzéseire figyelnek.

A közös munka során a beszélgetésnek is fontos szerepe van: az új anyagok, eszközök nevének megtanulásában, új ismeretek szerzésében. Nagyon fontos, hogy a kisgyermeknevelő a gyermek minden kérdésére válaszoljon. Az alapvető ismeretanyagokat szinte észrevétlenül gyűjtik össze a gyermekek.

A munka közben a kisgyermeknevelő ad ötleteket, megmutatja hogyan célszerű használni az egyes anyagokat, eszközöket, de a gyermekek saját ötleteit, kreativitását ne akadályozza.

Mindig szem előtt tartjuk, hogy az alkotás érdekes, a gyermeket sikerélményhez juttató tevékenység legyen, amihez nem társul a mások elvárásának való megfelelés. Minden gyermek a saját érdeklődésének, egyéniségének, fejlettségi szintjének megfelelően vehessen részt a tevékenységben, csupán a viselkedési szabályok elvárásai vonatkoznak mindenkire.

Szakmai program ismertetése havi bontásban

SZEPTEMBER

A gyermekek felvétele a felvételi lap kitöltésével kezdődik, bölcsődelátogatással, szülői értekezlettel, a kisgyermeknevelő családlátogatásával folytatódik és a szülővel történő fokozatos beszoktatással fejeződik be. Ezek a találkozások alkalmat adnak arra, hogy a szülők megismerjék a bölcsődei nevelés-gondozás elveit és gyakorlatát, a kisgyermeknevelő pedig a szülő segítségével megismeri a gyermeket, annak egyéni szokásait.

Az adaptáció 2 hetet vesz igénybe. Ezen időszak alatt egymáshoz közelítjük a napirendeket, segítjük az alkalmazkodást a családoknak, gyermekeknek. Fokozatosan megismerkednek a bölcsődei élettel, ezáltal könnyebb lesz az elválás, a beilleszkedés a közösségbe. Állandó támogatással, biztatással, felvilágosítással is segítjük a szülőket a beszoktatás során. A

szülővel történő fokozatos beszoktatás a bölcsődei nevelő – gondozó munka fontos része, mely a család elsődlegességét, a vele való együttműködést helyezi előtérbe.

Az érzelmi kötődés fokozatosan alakul ki a gyermek és a kisgyermeknevelő között, ez segíti új környezetének elfogadásában. A gyermeket „saját kisgyermeknevelője „szoktatja be, akivel a családlátogatás alkalmával sikerült megismerkednie.

Ő marad a kisgyermeknevelője egész bölcsődei élete folyamán. A folyamatosan és rugalmasan kialakított napirend biztonságot és kiszámíthatóságot jelent a kisgyermek számára.

Már a beszoktatás ideje alatt alkalom nyílik specialitásunk, az alkotójáték megismerésére, gyakorlására. Kihasználjuk az udvar nyújtotta lehetőségeket: homokozás, fű tépése, falevelek gyűjtése, préselése, felhasználása, aszfaltkrétával rajzolás. Amíg a szülő jelen van őt is bevonjuk, így részese a program gyakorlati megvalósításának.

- Szeptember 23. Takarítási világnap. Ehhez a jeles környezetvédelmi világnaphoz kapcsolódva, szakmai programunkhoz igazodva különféle alkotásokat, dekorációs eszközöket és játékokat készítünk újrahasznosított anyagok felhasználásával. Virágokat ültetünk a teraszok ládáiba. A programban részt vesznek a beszoktatásban jelen lévő szülők is.
- Szeptember 30. Népmesék napja, Benedek Elek születésnapja. Ezen a napon magyar népmeséket mesélnek, és jelenítenek meg különböző formában a kisgyermeknevelők. Az étlapon mesebeli ételek szerepelnek, tükrözve a nap hangulatát

OKTÓBER

- Az ősszel kapcsolatos jelenségek megismerése játékos módon
- Az időjárás változásainak megfigyelése: napsütés, felhő, eső, szél, hőmérsékletváltozás (hideg, meleg), az ősze jellemző színek (sárga, piros, barna) megismerése.
- Levelek és termények gyűjtése, felhasználása alkotásokhoz. Őszi levelek préselése, ragasztása, levél lenyomat készítés, szőlő, körte, alma festése ujjal, levelekből kuckó készítése őszi állatoknak (süni, stb.), süni készítése gesztenyéből, esőcseppek

nyomdázása parafa dugóval, nyomdázás almával, burgonyával, szárított gyümölcsseletek fűzése.

- Hangszerkészítés szárított termésekből, terményekből.
- Idénygyümölcsök kóstolása, beszélgetés a tulajdonságaikról. A megszerzett tapasztalatok felhasználása az alkotójáték során (nyomdázás, szárított formában fűzés).
- Egésznap lehetőség van a ceruza, zsírkréta használatára. Célunk a firkálás, rajzolás, mint önkifejezés eszközének a megszerettetése.
- A tervezett heti programok elindítása.
- A só és alkotószoba csoportok közötti beosztásának elkészítése.
- Babamuzsika igényének felmérése, minden csoportban, megszervezése és elindítása.
- Október 04. Az állatok világnapja, Ezen a napon előtérbe kerül az állatok védelme, gondozása. E naphoz kapcsolódó alkotások készítése természetes anyagok felhasználásával. Felhívást intézünk a szülők felé madáretető készítésre.
- Megtartjuk az első szülőcsoportos beszélgetéseket. Fő témája: a beszoktatás tapasztalatai, a napirend megfelelő kialakítása és a további programok ismertetése.

NOVEMBER

- Beszélgetés az öltözködésről (kabát, sapka, sál, meleg cipő).
- Madáretető kirakása, feltöltése magokkal, a madarak megfigyelése.
- Az időjárás további figyelése (kevesebbet süt a nap, korábban sötétedik).
- Egészséges életmódra nevelés, fogmosás fogöblítés bevezetése.
- Előkészületek a Mikulás érkezésére. Télapó csizma festése, szánkó színezése. Mikulás „feltöltöttese” színes papírból.
- Különféle papírok megismerése, gyűrögetés, tépés, ragasztás és sodrás formájában. Libatoll tépés szalvétából, majd ragasztása formára. Megjelenik a főzőgyurma is.
- Az új gyermekek ismerkedése az alkotószobával, az ott végezhető tevékenységekkel (lisztben rajzolás, olló használata, termények válogatása).

- November 11. Márton nap. Jeles napjaink közül a Márton napjáról mi is megemlékezünk. Libás énekeket, dalokat énekelünk, mondókákat mondunk, az alkalomhoz illő alkotásokat készítünk.
- Adventi készülődés a szülőkkal- karácsonyi hangulat megteremtése zenével és alkotással - családi program keretében mézeskalácssütés és ajándékkészítés a szülők, nagyszülők, testvérek bevonásával. Adventi koszorú készítése különböző termények felhasználásával.

A karácsonyvárás időszaka sok új és szép élményt nyújt a bölcsődében a gyermekek számára. A karácsony nagyon bensőséges családi ünnep, ezért ezt az ünnepet a Mikulással ellentétben a bölcsődében nem tartjuk meg. A várakozás varázsos hangulatát, a készülődés örömét viszont megpróbáljuk különféle formában „becsempészni” a bölcsőde falai közé. Megismertetjük a gyerekekkel, hogyan kell a Karácsonyt várni, mit jelent az ünnepi készülődés.

DECEMBER

Télen a természet alszik, melyet az is jól tükröz, hogy rövidek a nappalok. Fontos, hogy a kisgyermekek megfigyeljék az évszakhoz kötődő csapadékformákat (hó, dér, zúzmara, eső), illetve e jelenségek természetben betöltött szerepét.

Ebben az időszakban hangsúlyosabb szerepet tölt be a madarak gondozása, a madárodúk, madáretetők karbantartása, a madarak etetése. Jellegzetes színként a fehér, és a szürke dominál, melyek hideg színek, de ugyanakkor megjelenik már a karácsonyra való készülődés amely rengeteg melegséget hordoz magában.

Ez a hónap nyújtja a legbensőségebb élményeket az ünnepek hangulatával. Már előző hónap végén megkezdődik a Mikulásra való felkészülés a szoba díszítésével és a Mikulásról szóló dalokkal, versekkel. Mikulás megérkezése után még napokig visszaidéződnek a vele töltött percek, de már egyre több szó esik a karácsonyról is.

- Csoportszobák feldíszítése, ráhangolódás az ünnepre.
- Ismerkedés az ünnep illatával (alma, narancs, fahéj, fenyő) és a gyertyaláng nyújtotta hangulattal (melegség, fény, szeretet).
- Díszgömböt készítenek só-liszt gyurmából a karácsonyfára, amit természetes anyaggal díszítenek ki.

- Ajándék díszcsomagolása.
- Mécses tartó készítése, majd festése só-liszt gyurmából.
- A tél adta lehetőségek kihasználása. Ismerkedés a hóval. Hóember és hógolyó készítése, hóhelyfestés.

Mikulás várás:

A Mikulás napi ünnepséget több hetes készülődés, várakozás előzi meg. A bölcsődés gyermekeknek először meg kell barátkozni magával a Mikulással. Fontos, hogy mint kedves, szeretett személyt ismerjék meg – el kell oszlatni a kételyeiket, félelmeiket. Ennél az ünnepnél különösen szükséges a ráhangolódás, a megfelelő felkészülés, hogy az ajándékot, örömet hozó Mikulásból nehogy ijesztő rémalak legyen. Az elkészített alkotások is ezt a célt szolgálják. Mikulást, szánkót, csizmát ragasztanak, színeznék. Vattát tépkednek, majd felragasztják Mikulás szakállnak.

A több napos készülődésnek köszönhetően a várva várt vendég érkezésekor a gyerekek egyáltalán nem félnek a nagyszakállú öregapótól, izgatottan várják a már sokat emlegetett puttyban rejtőző ajándékokat. Délután a szülők, testvérek és nagyszülőkkel közösen is átélhetik az együtt alkotás és a Mikulás várás élményét. A családtagokat megvendégeljük teával és mézes süteménnyel. Az egész napos partin lehetőség van a kisgyermeknevelők által készített különböző tárgyak megvásárlására.

December 13. Luca napja:

Minden gyermek kiscserépbe ültet búzát, melynek növekedését figyelemmel kíséri, és a Karácsony előtti napokban a szülőknek, testvéreknek saját kézzel készített ajándékokkal együtt hazaviszi.

JANUÁR

- Tapasztalatgyűjtés a télről, a hidegről, a havazásról. A hideg, meleg érzékelése.
- Hóember építése, felöltöztetése (sapka, sál) az udvaron, hógolyózás, hó lapátolása, a hó adta élmények megtapasztalása a szabadban.

- Hóember készítése rizsből.
- Szobában havazás utánzása: tépett hópihe szórása. Madarak etetése.
- A festékek felhasználása különböző technikákkal. Havazás festése dugóval sötét kartonra. Téli kép festése, kopasz fa festése ecsettel.
- Madár lábnyomok festése a hóban (festékbe mártott szivaccsal). Hóember formázása főzőgyurmából.
- Rajzolás a hóban faággal.
- Szülőcsoportos beszélgetések. Témája a farsangi előkészületek, ötletek, a gyermekek fejlődése, az elmúlt időszak értékelése, elemzése. Aktuális problémák, kérések átbeszélése.

FEBRUÁR

- Búcsú a téltől (figyeljük a hó olvadását, a természet ébredését). A farsang, a tél és a tavasz küzdelmének szimbolikus megjelenítése is egyben, a tél búcsúztatása és a tavasz várásának ünnepe.
- Farsangi készülődésre hívjuk a szülőket és testvéreket, akiket farsangi fánkkal és teával vendégelünk meg. Közben elkészítjük közösen a farsangi jelmezeket és a csoportszoba díszítőelemeit. A Farsangi mulatságon a kisgyermeknevelők is beöltöznek, ropogtatnivaló, gyümölcsle, vidám zene biztosítja a jó hangulatot.
- Farsangi szemüveg díszítése (textillel, színes papírral), bohócfej színezése zsírkretával.
- Farsangi kalap díszítése színes papírok ragasztásával.
- Felfűjt lufi ujjfestése.
- Természetes anyagok felhasználásával (mák, dara, rizs, kukorica, tökmag, lencse, kókusz) képek és különböző alkotások készítése.
- Madáretető ragasztása lencséből.
- Kopasz fa készítése mák szórásával.
- Mackó felöltöztetése kukoricával, tökmaggal.
- A csoport jelképének megjelenítése közös alkotómunkával.

MÁRCIUS

- Tavaszvárás: beszélgetés a tavaszról.
- Magok ültetése, kibújások megfigyelése. „Zöldeges és virágos” kert kialakítása szülőkkel, gyerekekkel.
- Ismerkedés a tavasz első virágaival.
- A madarak énekének és az előbújó bogarak mozgásának megfigyelése.
- A bölcsődei helyiségek tavaszi hangulatának megteremtése –tavaszi díszítés.
- Textil vágása, labda pöttyözése textil darabokkal.
- „Terítőre” nyomdázás.
- Csiga és katicabogár készítése dióból.
- Rongy darabkákból virágos kert ragasztása. Szakmai programunkban megjelennek a különféle textilek, amiket vágunk, ragasztanak, egyben az olló használatát is gyakoroljuk.
- A tavaszi ünnepekre zászló, kokárda készítése.
- Március 22. A víz világnapja: Ezen a napon vizes játékokat játszunk /babafürdetés, játékmosás, vízöntögetés/. A bölcsődében akváriumot festünk az ajtó üvegére, vízben élő állatokat hajtogatunk, festünk, mintázunk bele.

ÁPRILIS

- A tavasz természeti jelenségeinek megfigyelése (napsütés, nappalok hosszabbodása, a fű növekedése, fák rügyezése, a természet ébredése).
- A tavasz színeinek megjelenítése az alkotásokban.
- Húsvéti tojás készítése különböző technikákkal.
- „Megjött a nyuszi „címmel ragasztás
- Az udvar adta lehetőségek kihasználása: aszfaltrajz krétával, a pocsolya vizével való játszás, homokozás.
- Készülődés anyák napjára: dalokkal, mondókákkal, ajándékkal.
- Anyák napi ajándékkészítés (tenyér lenyomat, főzőgyurmából szív alak formálása, virágforma kifestése), ajándékozás örömének felkeltése. Az édesanyák megajándékozása.

- Fák felöltöztetése rügyekkel, levelekkel (sodrott papír), madárfészek készítése zsírkrétával.
- Gyermek saját jeleiknek kifestése ecsettel.
- Szülőcsoportos beszélgetések: Főbb témája az óvodai beíratás, amelyre a meghívott vendégünk a Barátság Óvoda vezetője, aki a szülőknek általános tájékoztatást tart az óvodai életéről, ezzel kapcsolatos elvárásokról. Az elmúlt időszak átbeszélése, összegzése.

Nyuszi várás:

A húsvéti jelképeket, szokásokat a bölcsődébe is bevisszük a gyerekek közé, a természet ritmusát követve. Ötvözzük a manuális játékokat az alkalomhoz illő dekorációval, a zenével pedig ünnepi hangulatot varázsolunk. Megmutatunk új technikákat, egy-egy anyag sokféle felhasználását, megtapasztalását is biztosítjuk a gyerekek számára.

Megismerkedhetnek a tésztagyúrással, a kalácssütéssel, a tojásfestés számos módjával, illetve a tojásból készíthető különböző állagú anyagok, ételek formáival, erősítve mindezzel a kreatív gyermeki látásmódot.

Április 21. Bölcsődék Napja:

Ezen a napon a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény ünnepélyes műsorral emlékezik meg a jeles napról. Szakmai előadások hangzanak el, és sor kerül a kiváló szakmai munkáért járó elismerések átadására.

Április 22. Megemlékezés a Föld napjáról:

Ismerkedés az agyaggal, agyagformálás, növények csíráztatása, fejlődésük figyelemmel kísérése, virágok, növények ültetése a gyermekekkel. Földgömb készítése (síkban) ragasztó és homok felhasználásával. Városi rendezvényen képviseljük bölcsődénket.

Szociális hét:

Bekapcsolódunk a városi rendezvénysorozatba. Lehetőség van szakmát érintő témákról előadást hallgatni.

MÁJUS

Programunk megvalósítása során a tavaszi természet szereplőit (növényeket, állatokat, természeti jelenségeket) különböző technikával alkotják meg.

- A kiskert gondozása, terményeinek figyelése, virágzása majd a termés megismerése.
- Nyíló virágok szemléltetése, érett termények kóstolása.
- Aszfaltrajz, homokba rajzolás ujjal és faágakkal.
- Homokvárépítés, sár készítése, gyurmázása.
- Virágok préselése, ragasztása.
- Szivárvány festése.
- Csiga, katicabogár, pillangó, méhecske satírozása színes ceruzával, zsírkrétával.

Május első vasárnapja: Anyák napja.

Minden gyermek megajándékozza az Édesanyját az általa készített ajándékkal, vagy a saját kéz lenyomatával. Május első vasárnapja előtt kis versikével, virággal, apró ajándékkal köszöntjük az édesanyákat.

Május 10. Madarak és Fák Napja:

E jeles naphoz kapcsolódó alkotások készítése különböző technikákkal.

Gyermeknap:

Május utolsó vasárnapja Gyermeknap. Bölcsődénkben már hagyománnyá vált, hogy ezt a vasárnapot megelőző csütörtöki napon tartjuk a Gyermeknapot. A csoportokat és az udvart ilyenkor színes szalagok, lufik díszítik, vidám zene szól, terített asztalok és számos meglepetés, program várja a bölcsődébe járó gyerekeket, szülőket, nagyszülőket, rokonokat. Délelőtt már hagyomány, hogy a Barátság Óvoda gyermekei kedveskednek játékos műsorral. A rendezvényünkre a szülők, nagyszülők, testvérek is meghívást kapnak. Változatos programokkal, játékokkal készülünk számukra. A gyerekek megtekinthetnek egy kukásautót, mentőautót, tűzoltóautót, valamint kézműves kuckóval, arcfestéssel színesítjük a programot.

JÚNIUS - JÚLIUS - AUGUSZTUS

A nyári hónapokban a lehető legtöbb időt a szabadban töltik a gyermekek. Már a fogadásuk és a hazaadásuk is az udvaron történik. Csak 11 és 15 óra között vannak a szobában, amikor ebédelnek és alszanak.

A szabadjáték biztosításához az udvari játékok mellett, az építő játékok egy része, és a szerepjátékokhoz szükséges eszközök is kikerülnek az udvarra szőnyegen és kerti bútorokon elhelyezve. A teraszon elhelyezett asztaloknál lehet olvasni és színezni, valamint nyáron nemcsak papírra, de az aszfaltra, homokba is lehet rajzolni.

Minden csoportnak lehetősége van a homokozásra a nap bármelyik percében. Mindenki kedve szerint tevékenykedhet vele, lehet lapátolni, egyik edényből a másikba önteni, szitálni, „sütni” belőle, homokvárat építeni stb.

Lehetőséget biztosítunk a pancsolásra is, amit minden gyermek nagyon élvez. A víz is változatos tevékenységre ösztönöz: lehet pancsolni, vizet meregetni, poharakból átönteni, vizes kézzel, lábbal az aszfalton lenyomatot hagyni.

A nyári időjárás ideális lehetőség arra, hogy a gyermekek mezítláb szaladgáljanak a homokban és a fűben, ami az egészséges lábboltozatuk kialakulását és erősítését is szolgálja.

A nyári napirend szerint sokszínű játéklehetőséget biztosítunk a gyermekek számára. Figyelemmel kísérjük a nyári évszak jellegzetességeit. Az ismert verseket, mondókákat, énekeket ismételjük a gyermekek játéktevékenysége közben, az időjáráshoz igazodva. A folyadékpótlásról folyamatosan gondoskodunk, a vizet árnyékos helyen, az udvaron helyezzük el, a tűző nap ellen árnyékolókkal védekezünk.

- Nyári évszak jellemzői, természeti jelenségeinek megfigyelése, megtapasztalása.
- A gyermekek udvari életének megszervezése, sokszínű, aktív, élményekkel teli tevékenységek biztosítása.
- Ajándékkészítés az óvodába menők részére.
- Szülői értekezlet megtartása az új gyermekek szülei részére.

Minden évben 4 hétre lezár bölcsődénk a nyári időszakban. A zárás első hetében Nyári tábort szervezünk a bölcsődébe járó gyermekek és testvéreik számára 10 éves korig. Így szeretnénk segíteni a családoknak gyermekük elhelyezésében, étkezésük megoldásában a lezárás idején. Hasznos és érdekes programokat biztosítunk, szakképzett kisgyermeknevelők vezetésével.

A nyári zárás után a gyermekek zökkenőmentes bölcsődébe illeszkedésének segítése kerül előtérbe. A kisgyermeknevelők felkészülnek a csoportváltásra, esztétikus dekorációt készítenek, berendezik a csoportszobákat.

Az újonnan felvett gyermekek számára a bölcsődevezető megtartja az első összevont szülői értekezletet. A kisgyermeknevelők megismerkednek a szülőkkel, megbeszélik a családlátogatás és beszoktatás időpontját.

Óvodalátogatás:

A Barátság Óvodába átviszik az óvónők azokat a kisgyermeket, akik oda nyertek felvételt, ezáltal az átmenetet szeretnék megkönnyíteni, hiszen a gyermekek lehetőségük van megismerkedni a leendő óvó nénivel, az óvodai légkörrel.

A bölcsődei nevelés feladatai

A bölcsődei nevelés feladata a családban nevelkedő kisgyermek bölcsődei nevelésének és esetlegesen kiegészítő szolgáltatásoknak biztosításával 20 hetes – 3 éves egészséges, és a 20 hetes - 6 éves sajátos nevelésű igényű gyermek testi - és pszichés szükségleteinek kielégítése, az optimális fejlődés elősegítése. A hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányok és következményeik enyhítésére törekvés. A sajátos nevelési igényű gyermekek rehabilitációjának és rehabilitációjának segítése a gondozás, nevelés, az egyéni és a csoportos foglalkozások keretében.

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsőde, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg.

A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat, elengedhetetlen feltétele a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez. Nevelőmunkánk a családok támogatására épül, szolgálja a gyermekek és a család érdekeit.

A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A családokkal való kapcsolatfelvétel a jelentkezés alkalmával kezdődik, a szülők betekintést nyerhetnek bölcsődénk környezetéről, szakmai programjáról, nevelői munkánkról. Mi is megtudjuk milyen elvárásai, elképzelései vannak. Az első szülői értekezlet, valamint a beszoktatást megelőző családlátogatás alkalmával a családok megismerkednek a kisgyermeknevelőkkel, a személyes kapcsolat, a segítő, támogató magatartás, az igények, elvárások, szokások összehangolásával pozitív együttműködés kezdődik. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket. Bölcsődénkben családi programjaink során a kapcsolat elmélyítése, megerősítése fontos célkitűzés. A szülőcsoportos beszélgetések, szülői értekezletek, a szakmai programunkra épülő családi összejövetelek: mikulásváró délután, farsangi előkészület, gyermeknap alkalmas arra, hogy megosszák a kisgyermeknevelőkkel és egymással, a felmerülő kérdéseiket, támogathassuk, segíthessük az őket érintő kérdésekben.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

A szakemberek feladata a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, támogatása, a harmonikus testi és lelki fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése. Célunk az egészségügyi szokások, életmód kialakítása, melynek bölcsődénkben alapozó jellege van.

A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése a gondozási helyzetekben valósul meg. A rugalmas, kisgyermek életkorához, évszakhoz igazodó napirend biztosítja a harmonikus fejlődést.

Az életkornak megfelelő változatos és egészséges korszerű táplálkozás, a gyermekek tápanyagigényét kielégíti. Figyelembe véve a gyermekek étrendjét, diétás szükségleteit. A táplálék mennyiségileg és minőségileg is helyes összetételű, higiénés követelményeknek megfelelő konyhatechnikai eljárással készül. Bölcsődénkben főzőkonyha működik, a szülőknek nem csak a beszoktatás során van lehetőségük megkóstolni gyermekük milyen ételt fogyasztanak bölcsődénkben, hanem ételkóstolással is kiegészítjük ezen alkalmak körét. A szülők az új ízeket pozitívan fogadják és elkérik a recepteket, hogy beépíthessék a család étrendjébe azokat.

A heti tervezet készítése során a kisgyermeknevelők gyümölcsnap keretén belül az egészséges táplálkozást beépítik a programjukba. A vitamin szükségleten kívül elősegíti a megismerési folyamatokat, tapasztalatot, tudást, élményt közvetít. Bölcsődénkben a kisgyermeknevelőink tavasszal a kiskertben a gyermekekkel együtt ültetnek konyhakerti növényeket, paradicsomot, paprikát. A tavaszi-nyári hónapokban a gyermekekkel együtt nevelgetik-gondozzák a növényeket és elfogyasszák a learatott termést. Az egészséges testi fejlődést szolgálja a játék, és a mozgás, amelyhez a biztonságos környezet megteremtése szükséges. A gyermekek mozgásigényének kielégítésére, mozgásos játékokra, a szabad levegőn való változatos mozgásra, megfelelő mozgásfejlesztő eszközökkel, udvari játékokkal teremtünk lehetőséget. Nyugodt, szeretetteljes légkört biztosítunk a gyermekek pihenéséhez, alvásához. Igazodunk a gyermekek egyéni alvásritmusához, amennyiben szükséges biztosítjuk a napi kétszeri alvást. Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekedni kell az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakítására, azok beépülésére. Nagy hangsúlyt fektetünk a higiénés feladatokra, környezetünk tisztántartására. A reggeli érkezéskor bevételnél, valamint étkezések előtt és szükség szerint a kézmosásra. Az étkezések utáni szalvéta használatra. A fogmosás technikájának kialakítására, az öblítésre, fogszuvasodás elleni védelemre. A gyermekek megfelelő öltözetére, és a fényvédelemre, melyek mind a kisgyermekek egészségvédelmét szolgálják. Bölcsődénk só szobával működik, amely betegségek megelőzésében nyújt segítséget. A prevenciós feladatok megvalósításához szükség esetén speciális szakemberek is bevonhatók – dietetikus, gyógypedagógus, pszichológus, mentálhigiénés szakember, gyermekfogyaszorvos, stb. Preventív szerepet tölthet be, az intézmény lehetőségeihez mérten kialakított só terápiás szoba, a nagymozgások gyakorlásához, fejlesztéséhez szükséges eszközökkel felszerelt helyiség, hidroterápiás medence, fényterápiás, hangterápiás, zeneterápiás szoba.

Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A feladat megvalósításának alapja az érzelmi biztonságot nyújtó nevelői magatartás. Ez magában foglalja, a szakember érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. A kisgyermek bölcsődébe kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására.

Az együttlét helyzetei az én érvényesítés, tolerancia, empátia gyakorlásának színterei. Ezek felismerése és támogatása hozzájárul az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez.

Az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére is törekedni kell. A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermek kommunikatív képességének fejlesztése érdekében, az ingerekben gazdag nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés minden helyzetében. A napi tevékenységek során a kisgyermeknevelők mondókákkal, énekekkel, versekkel, mesékkel, és tiszta beszéddel formálják a beszédkészség fenntartását, kialakítását, és amely az érzelmi biztonság fejlesztését is szolgálják. Játék során a folyamatos kommunikáció, az ismeretek átadása, a közös élmények, az egymásra figyelés tükrében folynak. Alkalom nyílik társas kapcsolatok alakítására, formálására alkotásaink során. Megszokják, hogy vigyáznak, megbecsülik, társaik és saját maguk által készített munkáikat, rajzaikat, plasztik formáikat. A gyermekek születésnapját bölcsődénkben megünnepeljük, ezzel erősítjük az én tudatukat, érzelmi világukat, közösségben betöltött szerepük fontosságát, saját készítésű ajándékunkkal örömet, boldogságot csalunk szívükbe.

Különös figyelmet kell fordítani a sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére, szükség esetén más szakemberek bevonásával is. Fontos számunkra, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek beilleszkedését, alkalmazkodását, fejlődését elősegítsük, támogassuk a szüleiket gyermekük szocializációjának elősegítésében.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A kisgyermek érdeklődésének kialakítása és erősítése, a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív részvételével történik. A bölcsődei nevelés helyzeteiben a szakember ismeretet nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását.

A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása.

Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás. Nevelői munkánk során lehetőséget teremtünk sokoldalú észlelésre, érzékelésre, emlékezetre, képzeletre, gondolkodás fejlesztésére. A különböző technikák, anyagok

felhasználásával, az eszközökkel és saját kezükkel való tevékenység során kialakul bennük az alkotás iránti vágy. Síkban és térben való ábrázolással is megismertetik őket.

A foglalkozások során a kisgyermeknevelők felkeltik a gyermekben az alkotás örömét, mely a vizuális alkotóképesség és befogadóképesség fejlesztését szolgálja. Bölcsődénk szakmai programja az alkotótevékenységre épül. A kisgyermeknevelők a foglalkozások során a gyermekek által készült alkotásokkal a környezet szépítését, díszítését színesítik, ezzel is elősegítjük életmódbeli szokások kialakítását.

A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Tanulás

A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődében nincs helye.

A bölcsődei nevelés-gondozás területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük: minden olyan tapasztalat- és/vagy információszerzési folyamattanulás, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben és/vagy a gondolkodásban.

A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenység, ill. tevékenységbe ágyazottan történik. A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés. A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció. A tanulás formái: utánzás, spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő- gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás. A kisgyermeknevelő a sajátos nevelési igényű gyermekekkel való foglalkozás során alkalmazott módszereiben figyelembe veszi, hogy náluk hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat, és ebben direkter kell részt vennie, mint az egészséges gyermekeknél. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében kevésbé építhet arra a belső motivációra, amely az ép gyermeknél természetesen jelentkezik a fejlődés folyamán.

A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók. Figyelembe kell venni azoknak a gyermekeknek a nyelvi szükségleteit, akiknek más az anyanyelvük, mint a nemzeti nyelv.

Gondozás

Bensőséges interakciós helyzet kisgyermeknevelő és gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése.

A személyes és a szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérettel jutalmazza (ez növeli az együttműködési kedvet), a sikertelenségért viszont nem jár elmarasztalás. Lényeges az elegendő idő biztosítása, mivel az egyes mozzanatok megtanulása hosszú gyakorlást igényel. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önellátásra, a személyiség egészséges alakulására.

A gondozás jelentős mértékben befolyásolja a szokáskialakítást és az önállósodást.

- *Szobatisztaságra nevelés, WC használat:* A szobatisztaságra való nevelés feltétele a gyermek idegrendszeri érése. Ez minden gyermeknél más és más időre tehető. Akkor tudjuk sikeresen elkezdni, ha kialakul benne a szobatisztaságra való hajlandóság, ingereit vissza tudja tartani, jelzi a szükségleteinek elvégzését, és a pelenka többször száraz marad otthon és a bölcsődében.

A szülő és a kisgyermeknevelő együttműködése pozitívan segíti a folyamatot, amelyet mindig közösen kell megtervezni. Bölcsődében napirendbe beágyazva, ha a gyermek nem utasítja el a WC használatát, felkínáljuk annak lehetőségét. A folyamat elengedhetetlen része az önálló vetkőzés és öltözés. Társaik utánzásával, pozitív visszajelzésekkel, megerősítésekkel elérhető a szobatisztaság.

- *Mosakodás:* Kultúrhigiénés szokások kialakulása során legfontosabb a mosakodás, kézmosás elsajátítása, beépülése, rögzülése, fogmosás technikájának bevezetése, a kisgyermek életében.
- Bölcsődében a reggeli bevétel során a szülők kezét mosnak gyermekükkel és így adják át a gyermeket a kisgyermeknevelőknek. Étkezések előtt és után, foglalkozások után, ha szennyezett lesz a kezük, WC használat, valamint pelenkacsere után szappanos kézmosással tisztítják meg a gyermekek kezeit. Ehhez kellő segítséget nyújtanak a kisgyermeknevelők.

A megfelelő mosakodás, csap nyitása-zárása, szappanozás, öblítés és szárazra törölés mind a tanulási folyamat része, és elősegíti az egészségvédő szokások kialakulását.

- *Öltözködés:* Testünk épségét ruházattal védjük a külső hatások ellen. Fontos, hogy. évszaknak és időjárásnak megfelelő kényelmes, jól szellőző, mozgásukban nem akadályozó ruházatot viseljenek a gyermekek a bölcsődében. Már kiskorban kialakul az az igényesség, hogy esztétikus, szép ruhájuk legyen, számukra kedves mese hősök díszítsék öltözköket. Az önállóság kialakulásának elengedhetetlen feltétele, hogy könnyen fel és levehető ruhadarabok, lábbelik álljanak a rendelkezésükre. A bölcsődei nevelés, gondozás során biztosított a saját jellel ellátott szekrény, az öltözködéshez szőnyeg, kispad. A műveletek során elegendő időt hagynak a kisgyermeknevelők a próbálkozásokhoz, motiválják, segítik a gyerekeket. A pozitív megerősítések, visszajelzések az önálló öltözködés elsajátításához vezetnek.
- *Alvás-pihenés:* Az emberi szervezet számára elengedhetetlen az alvás és a pihenés. Az a szellemi és fizikai regeneráció időszaka. A pihenés szükséglete korosztályonként és egyénenként változik. Bölcsődében a korai életkort és egyéni szükségletet figyelembe véve biztosítjuk a nyugodt pihenés és alvás feltételeit, mert csak így tudja aktívan, tevékenyen tölteni a mindennapjait.

Bölcsődében napi többszöri alvásra nyújtunk lehetőséget. Mindenkinek saját jellel ellátott ágya van, mindig azonos helyen történik a fektetés, csecsemők kiságyban alszanak. Napközbeni pihenésre, relaxálásra a kuckók, szivacsok adnak lehetőséget. A nyugodt, pihentető alváshoz elengedhetetlen a csend, a kisgyermeknevelő biztonságot nyújtó jelenléte, a halk elalvást könnyítő zene, és az otthonról hozott „átmeneti tárgyak”

- *Levegőzés:* A szellemi és fizikai frissességünk fenntartásához az emberi szervezetnek szüksége van friss levegőre, levegőn való tartózkodásra, mozgásra. A kint tartózkodás időtartama függ az évszakoktól és az időjárási körülményektől.

A jó komfort érzet biztosítása érdekében pedig fontos a megfelelő ruházat biztosítása. Levegőzésre délelőtt és alvás után van lehetősége a gyermekeknek.

A nyári időszakban már reggel az udvaron fogadják a kisgyermeknevelők a gyermekeket. Az ultraibolya sugárzás ideje alatt, fokozottan ügyelnek a fényvédelemre, az árnyékolásra. Így napjában többször is lehetőséget biztosítanak a szabadlevegőn való mozgáshoz, játékhoz. A hűvösebb évszakokban rövidül a kint tartózkodás ideje, de mínusz öt fokig, tiszta időben is fontos a levegőzés, ez alól csak nagyon szeles, ködös, párás idő a kivétel.

- *Étkezés:* A helyes táplálkozás magában foglalja az ételek megfelelő mennyiségét és minőségét. Bölcsődénkben dietetikus élelmezés vezetők gondoskodnak a korszerű gyermekétkeztetés szabályainak megfelelő étrendről, valamint szakképzett szakácsok és kiegészítő konyhai személyzet teszi lehetővé, hogy naponta a szükséges energia- és tápanyagbevitelt tartalmazó ételek megfelelő mennyiségben, minőségben kerüljenek tálalásra a gyermekeknek. Minden kisgyermek életkorának és diétájának megfelelő ételt kap. A bölcsődei napirendben napi négyyszeri étkezés van biztosítva. Az étkezések során a gyermekek elsajátítják a kulturált étkezési szokásokat. Az esztétikus tárgyi eszközök, az ételféleségek íze, színe és illata, valamint a kisgyermeknevelők példamutatása, kóstolása, az étel megnevezése, ösztönzőleg hat a kisgyermek étkezésére.

Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődését. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődésére is. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

Mozgás

Csecsemő- és kisgyermekkorban a mozgás alapvető formái alakulnak ki, fejlődnek. A mozgásigény rendkívül nagy, az egészséges gyermek örömmel gyakorolja a mozgást. Mind a szobában, mind az udvaron biztosítani kell a gyermekek számára minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják a gyermekek az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. A játékeszközök szerepe az érdeklődés felkeltése, a mozgás, aktivitás fenntartása.

Fontos szempont, hogy a környezet balesetmentes legyen, a veszélyforrásokat kiküszöböljük. Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a gyermekeknek, annál nagyobb örömet lelik a játékban.

Csecsemőknek olyan játszóhelyet kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, pl.: hempergő, elkerített szobasarak.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, udvaron, teraszon több lehetőség adott, mint szobában. A szobai játékok sokféleségük folytán a kéz finommozgását és a nagymozgásokat is fejlesztik. A csoportszobában is szükségesek nagymozgásos játékok.

Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására ad lehetőséget.

Mondóka, ének

A bölcsődében sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő kellemes ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés.

A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltenek, örömelményt, érzelmi biztonságot adnak a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet.

Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez. A bölcsődei zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a gyermek további zenei fejlődésére.

Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi-, értelmi- (ezen belül beszéd, gondolkodás, emlékezet és képzelet) és szociális fejlődésére. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. Fejődik emberismerete, a főhőssel való azonosulás fejleszti empátiáját, gazdagodik szókincse. A mese segíti az optimista életfilozófia és az önálló véleményalkotás alakulását.

A bölcsődében a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység – az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, az alkotás – nem az eredmény.

A kisgyermeknevelő a feltételek biztosításával, az egyes technikák megmutatásával, a gyermek pillanatnyi igényeinek megfelelő technikai segítséggel, az alkotókedv ébren tartásával, a gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével, megőrzésével segítheti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődést és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését.

Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, az egymásról és a környezet szépségéről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. viráglocsolás, gyümölcsnap előkészítése... stb.).

Az öröm forrásai az együttlenség, a közös munkálkodás és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A gyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. A helyzetek lényeges tanulási lehetősége az egymásra épülő elemekből álló műveletsorhoz igazodással próbálkozás, az együttműködés és a feladatok megosztása. Az egyes tevékenységek fejlesztik az ízlést, a hétköznapi élet esztétikumára iránti igényességet, a mások felé fordulást, mások igényeinek figyelembe vételét és az empátiát.

Ünnepek

Az ünnepek, jeles napok fontos helyet töltenek be az ember életében. Az ünnepek eltérnek a hétköznapi napoktól, amit a kisgyermek is érzékel. A kisgyermeknevelők a gyermekekkel közösen készülnek az ünnepekre. Az ünnepeket a várakozás időszaka előzi, meg ami alatt feldíszítik a környezetüket, a napi tevékenységekbe beépítik, foglalkozások, alkotások, mesék segítségével. A születésnap, farsang, húsvét, gyermeknap, mikulás, kizökkenti a gyermeket a hétköznapi élet egyhangúságából élményekkel, vidám napokkal gazdagodnak.

A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei

„Saját kisgyermeknevelő”- rendszer

A „saját kisgyermeknevelő”- rendszer a személyi állandóság elvén alapszik. A csoport gyermekeinek egy része (5-6-7 gyermek) tartozik egy kisgyermeknevelőhöz. A nevelés-gondozás mellett ő kíséri figyelemmel a gyermek fejlődését, vezeti a feljegyzéseket, törzslapját, naplóját, ő tartja számon az újabb fejlődési állomásokat.

A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermeknevelője (felmenőrendszer).

Az ún. ölelkezési időben – az az időszak, amikor mindkét kisgyermeknevelő a csoportban van – idejét elsősorban a „saját” gyermekei gondozására, nevelésére fordítja.

A „saját kisgyermeknevelő”- rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját” kisgyermeknevelő segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődei gyermekcsoport létszámát jogszabályok határozzák meg. Az előírtnál magasabb létszám szakmailag nem fogadható el, a megengedettnél több gyermek nem csupán ellátási problémát jelent a kisgyermeknevelőnek, hanem nagyobb a zaj a csoportban, valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazkodás a gyermekek számára, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra.

Fontos, hogy a gyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba járjon. Életkor szerint homogén és vegyes csoportok egyaránt előfordulnak. Szakmailag támogathatóbb az életkor szerinti homogén csoport: egyrészt azért, mert a gyermekek közötti nagy egyéni különbségek kezelése még homogén csoportban sem könnyű feladat, másrészt a vegyes korcsoport előnyei (a nagyok húzóerőt jelentenek a kicsiknek, a kicsikkel való együttlét során empátiájuk, toleranciájuk nő) a bölcsődés korban kevésbé érvényesülnek, mint a későbbi életszakaszokban.

Tárgyi feltételek

A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezetet- a bölcsődei ellátást nyújtó intézményt, szolgáltató épületét, játszó udvarát és egyéb helyiségeit- a jogszabályi és szakmai előírások a csoportokba járó kisgyermekek létszáma, életkora, igényei alapján úgy kell kialakítani, hogy az biztonságos legyen és a bölcsődei nevelés megvalósítását szolgálja.

Napirend

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánja biztosítani, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét.

A napirenden belül az egyes gyermekek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő.

Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja. A folyamatos gondozáson belül az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, alvás) a gyermek biztonságérzetét, jó közérzetét teremti meg – s egyben kiiktatják a felesleges várakozási időt.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők (pl. a bölcsőde nyitása, zárása, stb.) is. Kialakításának további feltételei a személyi állandóság (saját kisgyermeknevelő-rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a kisegítő személyzet összehangolt munkája, a gyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembe vétele.

Családok támogatásának módszerei

A családok támogatása a családban hatékonyan működő erőforrások felkutatására és ezen erőforrások eredményes működtetésére irányul, mely hozzájárul a család szocializációs funkciójának minél szélesebb körű kibontakoztatásához. Ez a megközelítés szem előtt tartja a családi nevelés elsődlegességét, a bölcsődei ellátás családi nevelésre való épülését. A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak többformája van, mindegyik más-más szerepet tölt be, ezért célszerű párhuzamosan minél többet alkalmazni belőlük.

A családlátogatás

Célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a gyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése, ezért lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt kerüljön sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízta.

A családi élet az emberek intim szférájához tartozik, ezért a családlátogatás lehetőségének ajánlásakor, az időpont megválasztásakor, a családlátogatás alatt és után a család kívánságait mindenekfelett tiszteletben kell tartani. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek.

Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya vagy az apa (esetleg nagyszülő) jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodását.

A kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe, mérsékeli az adaptáció során mutatkozó stressz reakciók (pl. étkezési, alvási nehézségek, nyugtalanság, sírás, tiltakozás, a szülőhöz való fokozott ragaszkodás, a viselkedésben, szokásokban, az önállóság terén jelentkező esetleges változások... stb.). súlyosságát, időbeni elhúzódását.

Kapcsolattartás a szülővel

A szülők és a bölcsőde folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről; ez alapvető fontosságú a személyre szóló bölcsődei nevelés-gondozás kialakításában, és a családokat is segíti a gyermek nevelésében.

A korrekt partneri együttműködés feltétele a kölcsönös bizalom, az őszinteség, a hitelesség, a személyes hangvételű (de nem bizalmaskodó), etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó, tapintatos, folyamatos kommunikáció, az információ megosztása.

A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, direkt és indirekt. kapcsolattartási formák.

Direkt kapcsolattartási formák

- *Napi kapcsolattartás*

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás, a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről. változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik, a szakmai, etikai szabályoknak és időkereteknek megfelelően.

- *Egyéni beszélgetés*

Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást, vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási forma. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben kérhető egyéb szakember közreműködése.

- *Szülőcsoportos beszélgetések*

A szülőcsoportos beszélgetések a bölcsődei nevelési évenként legalább 3 alkalommal szervezett tematikus beszélgetések a csoport kisgyermeknevelőjének vezetésével a csoportba járó gyermekek szüleit foglalkoztató nevelési témáról. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok továbbgondolására, ezáltal a saját viselkedésrepertoár bővítésére. A kisgyermeknevelőktől kapott indirekt megerősítések jó irányba befolyásolják a szülők nevelési szokásait.

- *Szülői értekezlet*

Bölcsődén belül a szülői értekezlet a szülők általános és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatását, valamint a gyermekeket érintő, a szülőkkel közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja. Egy nevelési éven belül három alkalommal célszerű szülői értekezletet tartani (beszoktatások előtt, a beszoktatásokat követően, és a nevelési év vége felé), de a bölcsődét vagy az adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sok kerülhet.

- *Szervezett programok*

A családok igényeihez igazodó többlet-lehetőségek a családok segítése, a szülői kompetencia növelése, a család és a bölcsőde közötti kapcsolat erősítése érdekében. Több fajtájuk lehet, pl.: előadás, beszélgetés neves szakemberrel a szülőket érdeklő témákról, étel-, könyv-, játékbemutató szaktanácsadással és adott esetben vásárlási lehetőséggel egybekötve, vagy klub-jellegű családi programok ünnepekhez kapcsolódóan vagy alkalomtól függetlenül bizonyos, kiszámítható rendszerességgel (pl. adventi készülődés).

Ezek a közös élmények, az emberi kapcsolatok és a tapasztalatok, a tájékozottság gyarapításával nagymértékben hozzájárulhatnak a szülői kompetencia fejlődéséhez, a családi nevelésnek és a gyermek fejlődésének segítéséhez.

Indirekt kapcsolattartási formák

Az indirekt tájékoztatási formák jól kiegészítik a direkt kapcsolattartási formákat. Az írásbeli tájékoztatók, üzenő füzetek, hirdetőtáblák, honlap, szórólap, közösségi oldalakon való megjelenések lehetőséget adnak az ismeretterjesztésre.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény kapcsolatrendszere

A szakmai munka fejlődését, a tudásmegosztást, a jó gyakorlatok elterjedését biztosítja a bölcsődei ellátást nyújtó intézmények, szolgáltatók egymás közötti szoros együttműködése.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató és az óvoda között olyan kölcsönös együttműködésre épülő, tartalmas kapcsolat kialakítása szükséges, amely lehetővé teszi egymás szakmai elveinek, céljainak megismerését, megértését.

Fontos a szakmai kompetencia elismerésén alapuló partneri viszony előtérbe helyezése. Különös jelentőséggel bír ez a közös igazgatású integrált intézmények esetében. Mindezek a kisgyermek érzelmi biztonsága folyamatos fejlődésének fenntartását szolgálják, intézményváltásnál segítenek az új környezetbe történő beilleszkedésben.

A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat kell kialakítani mindazokkal a társintézményekkel és szakemberekkel, akikkel a családok kapcsolatba kerülnek/kerülhetnek, illetve akikkel a kapcsolat kialakítása a gyermek egészséges fejlődése, fejlesztése szempontjából szükséges.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató és a különböző civil szervezetek közötti együttműködés is hozzájárulhat a bölcsődei ellátást igénybe vevő családok szükségleteinek, esetleges speciális igényeinek kielégítéséhez.

Az alapellátáson túli szolgáltatások

A bölcsőde az alapellátás prioritása mellett családtámogató szolgáltatásokat szervez, ill. más szolgáltató felkérésére szakmai segítőként közreműködhet azok megvalósításában.

Ezeket a szolgáltatásokat a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekeknek és családjaiknak többletként (a megállapodás szerint rögzített külön díjazás fejében) biztosíthatja a bölcsőde.

Valamennyi szolgáltatási forma esetében lehetőség szerint törekszünk a Bölcsődei nevelés-gondozás alapprogramjában rögzített szakmai elvekhez való igazodásra.

A személyi és tárgyi feltételek kialakításánál a kisgyermeknevelés-gondozás elveit és gyakorlatát, valamint az egyes szolgáltatások speciális igényeit egyidejűleg kell figyelembe venni. A szolgáltatásokat a bölcsődei ellátásban nem részesülő gyermekek orvosi igazolás nélkül vehetik igénybe. A szülő nyilatkozatot ír alá, hogy gyermeke egészséges, és bemutatja a kötelező védőoltásokról szóló igazolást, illetve a gyermek egészségügyi kiskönyvét.

A szolgáltatások térítési díját a bölcsőde saját hatáskörben, a fenntartóval egyeztetve állapítja meg. Az egyes szolgáltatások jellemzőit, az igénybevétel lehetséges módjait valamint a díjazást egyértelműen megfogalmazva, írásban rögzítjük.

Szolgáltatásaink a bölcsődében

Babamuzsika: heti 1 alkalommal 30 perces énekes-mondókás foglalkozás szakképzett kisgyermeknevelő vezetésével és a szülők részvételével. Kedvelt zenés program, mely hozzájárul az anyanyelv elsajátításához, a ritmusérzék fejlesztéséhez és a zene iránti fogékonyság kialakulásához.

Só-szoba: ingyenes szolgáltatás az ősztől tavaszig tartó időszakban, heti 2 alkalommal minden gyermek számára a légúti betegségek megelőzésére, az immunrendszer megerősítésére. A só-szobában énekes, mondókás játékok, beszélgetések, "légzőjátékok" /gyertyafűtés, szalagfűtés, halacs-kázás/ zajlanak, hogy még intenzívebb legyen a ki- és belégzés a tüdő vitálkapacitásának jobb kihasználtsága érdekében.

Nyári tábor: a szülők gyermek elhelyezési gondjainak enyhítésére szervezzük a nyári lezárás idejére, 0-10 éves korig, igény szerint egy hétre. Változatos szabadidős programokat biztosítunk számukra, szakképzett kisgyermeknevelők vezetésével és technikai személyzet biztosításával. A táborba mindenkit várunk, nemcsak a bölcsődébe járó gyermekeket, hanem testvéreiket is.

Gondozási nevelési feladatok a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása esetén

A bölcsőde végezheti a sajátos nevelési igényű gyermekek korai habilitációs és rehabilitációs célú nevelését és gondozását is a gyermek legfeljebb 6 éves koráig /A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatóságról szóló 1997. évi XXXI. törvény/.

Fontos, hogy ezek a gyermekek minél korábban bekerüljenek a bölcsődébe, függetlenül attól, hogy a korai fejlesztést a bölcsőde biztosítja (szakértői szakvélemény alapján) számukra, vagy sem. A cél elsősorban az, hogy a sajátos nevelési igényű gyermek részt vehessen a napközbeni ellátásban, számára biztosítani tudjuk az esélyegyenlőség lehetőségét.

A habilitáció a fogyatékos (veleszületett vagy kora gyermekkorban kialakult, 3 éves koráig), akadályozott gyermek életre való felkészítését, társadalmi életre alkalmassá tételét jelenti. A habilitációnál nagyon fontos az életkor, tehát minél korábbi a felismerés, annál korábban kezdődhet meg a fejlesztés, a gondozás. A segítségnyújtás tehát azt is feltételezi, hogy a gyermeknek napközben a bölcsődében biztosítjuk az ellátását, ugyanakkor a fejlesztést egy másik intézmény végzi. A bölcsődében a sajátos nevelési igényű gyermekek egészséges közösségbe való integrálása önmagában is fejlesztő hatással bír.

A sajátos nevelési igényű gyermek elhelyezési módja a bölcsődében

A sajátos nevelési igényű gyermek bölcsődei ellátás keretében való nevelése, gondozása történhet a nem sajátos nevelési igényű gyermekekkel közös csoportban, vagy speciális bölcsődei csoportban. Amennyiben sérült gyermek kéri felvételét bölcsődénkbe, csak teljes integrációs elhelyezését tudjuk biztosítani a ház adottságai, a csoportok száma, valamint a tárgyi feltételek miatt.

Abban a csoportban ahol, egy sajátos nevelési igényű gyermeket látnak el, legfeljebb tizenegy gyermek lehet.

Amennyiben bölcsődei nevelési év közben állapítják meg a gyermek sajátos nevelési igényét, a csoportlétszám legfeljebb a bölcsődei nevelési év végéig túlléphető.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, sajátos nevelési igényű gyermek napközbeni ellátását biztosítja, együttműködik a gyermek korai fejlesztését és gondozását vagy a fejlesztő nevelését ellátó, területileg illetékes pedagógiai szakszolgálati intézménnyel.

A gyermek fejlődő személyiségét a genetikai, érési sajátosságok, az őt körülvevő környezeti hatások együttese határozza meg. Ezért fontos a családokkal együtt biztosítani a szükségleteit kielégítő, egyéni fejlődését elősegítő gondoskodást, nevelést, valamint az optimális személyi, és tárgyi környezet megteremtését a bölcsődében.

Az ellátás igénybevételének módja

A bölcsődébe való felvételre jelentkezés folyamatosan lehetséges. A felvétel feltételeit, a Felvételi Szabályzat részletesen tartalmazza. A felvételre jelentkezők előjegyzésbe kerülnek. A felvételtől ill., az elutasításról 30 napon belül értesítést kapnak a szülők. A bölcsődébe felvehető az a gyermek, akiről a szülei munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük, szociális helyzetük miatt nem tudnak napközbeni ellátásukról gondoskodni. A felvételnél előnyt élvez a védelembe vett gyermek, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek. A felvétel feltétele, hogy a szülő munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álljon. A felvételt kezdeményezheti a szülő, törvényes képviselő, vagy annak beleegyezésével a területi védőnő, házi gyermekorvos vagy a háziorvos, családgondozó, gyámhatóság, szakértői bizottság. Az ellátás megkezdése előtt a bölcsődevezető megállapodást köt a szülővel vagy törvényes képviselővel az ellátás időtartamáról, a fizetendő térítési díjak mértékéről, a szolgáltatás tartalmáról.

A szolgáltatásról szóló tájékoztatás

A szülők megfelelő tájékoztatást kapnak már az első találkozás alkalmával. Információt nyújtunk a bölcsődébe kerülés feltételeiről. Betekintést nyerhetnek a bölcsődei csoportok életébe. A felvételt nyert gyermekek szülei az első szülői értekezlet során megismerkednek a kisgyermeknevelőkkel. Részletes tájékoztatást kapnak a bölcsőde házirendjéről, (bölcsőde nyitva tartása, betegségek, térítési díj fizetés stb.) az igénybe vehető szolgáltatásokról, az étrendről, a bölcsőde programjairól, a család látogatás és a beszoktatás menetéről.

Dokumentáció

A bölcsőde a gyermek fejlődésének nyomon követése, a fejlődési folyamat alakulásáról való tájékozódás céljából az egyes módszertani javaslatokban megfogalmazott módon dokumentációt vezet.

A dokumentáció vezetése, az abban szereplő adatok, információk felhasználása a gyermekről való lehető legmagasabb színvonalú gondoskodás biztosítása, a gyermek fejlődésének segítése, a hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítése érdekében történik. A dokumentáció semmiféleképpen sem a gyermekek minősítését szolgálja.

A dokumentáció vezetésénél fontos szempontok: a tárgyyszerűség (objektivitás), a validitás (a szempontok, kategóriák, kritériumok stb. alkalmasak annak a helyzetnek, folyamatnak a jellemzésére, amelyre használják őket), a hitelesség, az árnyaltság, a rendszeresség, ill. a folyamatosság. A dokumentáció vezetésénél és őrzésénél a személyiségi jogokat a legmesszebbmenőig figyelembe vesszük.

A kisgyermeknevelők által vezetett dokumentáció

- Csoportnapló
- Családi füzet
- Gyermekfejlődési dokumentáció

Bölcsődevezető által vezetett nyilvántartások, illetve kezelt dokumentumok

- Dolgozók – „Egészségügyi Nyilatkozat és vizsgálati adatok”
- Felvételi könyv
- Megállapodás az ellátás igénybevételéről
- Szülői nyilatkozat az ellátás igénybevételének megszűnéséről
- Havi statisztika
- Nyilatkozat a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételéhez
- Térítési díj nyilvántartása
- Nyilvántartás az ellátási napokról
- Nyilvántartás az étkezést igénybe vevőkről
- Gyermekétkeztetés – intézményi térítési díj kedvezmény – elszámolása

- Ingyenes étkezés – önkormányzathoz
- Bölcsődei éves kimutatás
- Munkaköri leírások
- Dolgozók szabadságának nyilvántartása
- Dolgozók jelenléti kimutatása
- Személyi anyagok vezetése
- Dolgozók továbbképzési kötelezettsége teljesítésének nyilvántartása
- Kis- és nagy értékű eszközök nyilvántartása (leltár)
- Munkavédelmi napló vezetése
- HACCP dokumentáció vezetése
- Szakmai program készítése
- Éves munkaterv, munkatervi beszámolók készítése
- Szabályzatok készítése és felülvizsgálata

Az igénybe vevők és személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

A gyermekek alapvető jogait és kötelességeit „Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról” szóló 1997. évi XXXI. Törvény szabályozza.

Bölcsődénk szorosan együttműködik a családokkal, azok szükségleteihez, igényeihez igazodva végzi a gyermekek napközbeni nevelését-gondozását.

Segítséget nyújtunk a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, illetve gondoskodunk a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról.

Fontos az egyenlő bánásmód érvényesítése, a gyermek személyiségének tiszteletben tartása, az egyéni fejlettséghez és szükségletekhez igazodó szakmai munka.

Bölcsődénk gyermekjóléti ellátást biztosító intézmény. Házirendünk a törvényben meghatározott keretek között állapítja meg a gyermekek és felnőttek jogai gyakorlásának és kötelességei teljesítésének szabályait.

A Házirend a bölcsődében mindenki által jól látható helyen ki van függesztve és az első szülői értekezleten ismertetésre kerül.

Érdekképviselési Fórum

Bölcsődénkben szülőkből, kisgyermeknevelőkből álló Érdekképviselési Fórum működik. A tanév első szülői értekezletén választjuk meg a tagjait. A Fórum szükség szerint, de legalább évente 1 alkalommal ülésezik. A felmerülő panaszokról, problémákról dönt, intézkedéseket kezdeményez a megfelelő érdekképviselési szerveknél, mely a gyermekek jogait szem előtt tartja.

Gyermekevédelem

A Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézményben gyermekvédelmi felelős tevékenykedik. Ha a bölcsődében gyermeket veszélyeztető problémát észlelünk, a bölcsődevezetővel együtt koordinálja a gyermekvédelmi munkát.

A gyermekvédelmi felelős személyéről, elérhetőségéről a szülőket a tanév elején tájékoztatjuk, a Házirendben feltüntetjük.

Célunk: a prevenció, a gyermek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve segítségnyújtás, együttműködés a családokkal, különböző szakemberekkel. Olyan feltételek megteremtésére törekszünk, ahol minden gyermek biztonságban és jól érzi magát, és képességeit, készségeit a lehető legjobban ki tudjuk bontakoztatni.

A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége, biztosítása

2018. július 1-én a továbbképzésre kötelezett személyek továbbképzési időszaka újra kezdődött.

A megújult szociális továbbképzési rendszer:

Középfokú végzettséggel 60 pont, diplomás végzettséggel 80 pont.

Továbbképzési időszak tartama 4 év!

A képzési rendszer *hármás felépítésű*:

- kötelező továbbképzés – min. 20 %-a
- munkakörhöz kötött – min. 40 %-a
- választható – max. 40 %-a

Középfokú végzettséggel		Diplomás végzettséggel	
kötelező	20% = 12 pont	kötelező	20% = 16 pont
munkakörhöz kötött	40 % = 24 pont	munkakörhöz kötött	40 % = 32 pont
választható	40 % = 24 pont	választható	40 % = 32 pont
Összesen:	60 pont	Összesen:	80 pont

A kisgyermeknevelőknek az SzGyF, CsBO honlapján meghirdetett képzésekre van lehetőségük jelentkezni.

Ezen kívül házi továbbképzéseket, kerekasztal beszélgetéseket tartunk és szervezünk a nevelési év folyamán.

A Bölcsődék napi rendezvényen is lehetőséget biztosít az intézmény a szakdolgozók szakmai továbbképzésére, fejlődésére.

Szakmai program készítője: Szabó Edit Bölcsődevezető

Bőszéné Kovács Krisztina bölcsődevezető helyettes

Elfogadó neve, titulusa:

Érvényesség ideje:

MELLÉKLETEK

H Á Z I R E N D

Bölcsőde címe:	Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény <u>Bokréta Bölcsőde</u> 9700 Szombathely, Barátság u.22.
Telefonszám:	501-568
Intézményvezető:	Sebestyén Bianka
Intézményvezető székhelye:	Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény 9700 Szombathely, Bem J. u. 33.
Telefon:	501 – 551 sebestyen.bianka@ebi.szombathely.hu
Bölcsődevezető:	Szabó Edit
Telefon:	501-568 szabo.edit@ebi.szombathely.hu
Gyermekvédelmi felelős	Péter Anita
Telefon	501 – 550 peter.anita@ebi.szombathely.hu
Gyermekjogi képviselő	Turi Renáta
Telefon	20/4899635, 99/313032
E-mail:	renata.turi@ijb.emmi.gov.hu
Az intézmény fenntartója:	Szombathely MJV Önkormányzata 9700 Szombathely, Kossuth L. u. 1-3. Telefon: 0694/520-100 Elérhetőség: Egészségügyi és Közszolgálati Osztály Osztályvezető: Vinczéné Dr. Menyhárt Mária Vinczene.Maria@szombathely.hu

A Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény tagbölcsődéibe a felvétel önkéntes, kérelemre történik, melyet a gyermek törvényes képviselője terjeszthet elő a bölcsőde által kiadott formanyomtatványon. A kérelmet a bölcsőde vezetőjéhez kell benyújtani.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával a körzeti védőnő, a házi gyermekorvos vagy a háziorvos, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, illetve a gyámhatóság is kezdeményezheti.

A bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézmény vezetője a gyermek törvényes képviselőjével megállapodást köt az alábbiakról:

- az ellátás várható időtartamáról
- a fizetendő étkezési és gondozási személyi térítési díj mértékéről, a fizetésre vonatkozó szabályokról.
- a szolgáltatások formájáról, módjáról.

A gyermekek jogai:

- Segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéshez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez.
- Sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakoztatását segítő különleges ellátásban részesüljön.
- A fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségre káros szerek ellen védelemben részesüljön.
- Emberi méltóságát tiszteletben tartsák, a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön.
- A hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes gondozásban – nevelésben részesüljön. (1997.évi XXI.tv. 6 §)

A szülők jogai és kötelességei:

- Megválassza az intézményt, melyre gyermeke nevelését – gondozását bízza,
- Megismerhesse a gyermekcsoportok életét, Megismerje a nevelési – gondozási elveket,
- Tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a kisgyermeknevelőtől,
- Véleményt mondjon, illetve javaslatot tegyen a bölcsőde működésével kapcsolatban,
- Megismerje saját gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentumokat,

- A gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön,
- A fizetendő térítési díjat időben rendezze,
- Az intézmény házirendjét betartsa. (1997. évi XXI.tv.12. §)

Intézmény által nyújtott szolgáltatás:

- A bölcsődei ellátás alapelveire épülő szakszerű nevelés-gondozás,
- Nap i négyeszeri étkezés, nyugodt alvás, pihenés feltételeinek biztosítása
- Gyermekek szabadlevegőn tartózkodásának biztosítása, egészséges életmód feltételeinek biztosítása
- Életkornak és egyéni fejlettségnek megfelelő játéktevékenység, megfelelő készségfejlesztés biztosítása
- Különleges bánásmódot igénylő gyermekek esetében gondozásba ágyazott habilitáció, rehabilitáció segítése.

A gyermek számára nyújtott szolgáltatások módja:

- életkorának megfelelő gyermekcsoportban a szükségleteinek, igényeinek, fejlettségének megfelelően kialakított napirend a kisgyermeknevelő egyénre szabott nevelő gondozó munkáján keresztül biztosítja a gyermek fejlődését, személyiségének kibontakoztatását

A bölcsődei ellátás megszűnik:

- a bölcsődei nevelési év végén, ha a gyermek a 3. évét betöltötte,
- sajátos nevelési igényű gyermek esetén, ha a gyermek a 6. életévét elérte.
- a bölcsődei nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tart.
- a gyermek bölcsőde orvosának szakvéleménye szerint egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetőleg magatartás zavara miatt veszélyezteti a többi gyermek egészségét.
- a házirend súlyos megsértése esetén.

Nyitvatartás: A bölcsőde munkanapokon 6.00 – 17.30-ig tart nyitva.

A kisgyermeknevelők 6.00-17.00-ig csúsztatott munkarendben dolgoznak.

A gyermekek fogadása ebben az időszakban történik.

1. A bölcsődébe munkanapokon reggel **6.00 – 10.00 óráig** érkehetnek a délelőtti folyamán a gyerekek. **A reggeli 8.00-8.30-ig tart.** Kérjük, amennyiben lehetőségük engedi, a gyermekek átadása az étkezés előtt vagy után történjen, mivel a kisgyermeknevelő ebben az időben egyedül felügyeli a csoportban étkező gyermekeket! A gyermekek hazavitelére közvetlenül az étkezések után **12.00 órakor**, illetve **15.15 – 17.00 óráig** van lehetőség. **Egyéni igény jelzése esetén** a gyermeket **5.30 órától** tudjuk fogadni, valamint a gyermekek felügyeletét, nevelését-gondozását **17.30 óráig** tudjuk biztosítani.
2. A bölcsődéből a gyermeket csak a szülői felügyeletet gyakorló személy, vagy az általa írásban megbízott, legalább 18. életévét betöltött személy viheti el.
3. Bölcsődébe érkezéskor, amíg a szülő a gyermeket át nem adja a kisgyermeknevelőjének, illetve távozáskor, miután a szülő gyermekét átvette, a bölcsőde egész területén **a szülő viseli a teljes felelősséget gyermekéért.**
4. A bölcsődei öltözőszekrény csak a gyermek ruhájának tárolását biztosítja. A bölcsődébe behozott, otthagyt **tárgyakért nem tudunk felelősséget vállalni.**
5. A bölcsődébe csak **egészséges gyermek** hozható. A közösség egészsége érdekében a 37, 5 °C és ennél magasabb hőmérsékletű vagy antibiotikumos kezelés alatt álló, illetve fertőzésre gyanús gyermek a bölcsődét nem látogathatja. **A családban előforduló fertőző betegségről a bölcsődét értesíteni kell! Betegség után a gyermeket csak orvosi igazolással tudjuk fogadni! (15/1998.(IV.30.) NM rend. 38.§)**
6. A gyermek napközbeni megbetegedése esetén a kisgyermeknevelő haladéktalanul értesíti a szülőt, vagy ha őt nem sikerül elérni, akkor a szülő által előzetesen pontos címmel és telefonszámmal megadott hozzátartozót, aki köteles mielőbb gondoskodni a gyermek elviteléről.

7. A térítési díj elszámolása érdekében a szülő köteles gyermeke bármilyen okból eredő távolmaradását a hiányzás kezdő napján 8.00-ig bejelenteni! **A szülő abban az esetben is köteles gyermeke hiányzását jelezni, amennyiben mentesül az étkezési vagy személyi térítési díj fizetése alól.**
8. A szülő a gyermek bölcsődei beszoktatása alatt a gyermekével együtt a csoportszobában tartózkodhat, de csak olyan tevékenységet folytathat, amely sem a saját sem a többi gyermek nevelését/gondozását nem zavarhatja!
A beszoktatási időn túl, a kisgyermeknevelővel előzetesen egyeztetett időpontban lehetőség van a gyermek bölcsődei látogatására.
9. A gyermekkel kapcsolatos észrevételeket, kérdéseket, problémákat a kisgyermeknevelőkkel való **személyes találkozás** során, az intézmény által meghatározott napokon **fogadóórán**, vagy a **családi füzetbe** történő bejegyzéssel lehet megtenni, valamint negyedévente szülőcsoportos megbeszélésen, ahol a kisgyermeknevelővel személyes beszélgetésre van lehetőség.
10. **Az étkezési és a személyi térítési díjat banki átutalással kell befizetni. Az utalást a számla kiállítását követő nyolc napon belül köteles a szülő kiegyenlíteni. Amennyiben a szülő a fizetési határidőn belül nem teljesíti fizetési kötelezettségét, a gyermeket a befizetés elmulasztását követő naptól nem tudjuk fogadni!**
11. A bölcsőde alapfeladata körébe nem tartozó **szolgáltatásokat** csak térítés ellenében nyújt. Ezekre igény esetén külön megállapodást köt.
12. A gyermekcsoportokba, gyermekköltözőkbe **élelmiszert** behozni TILOS!
13. A bölcsőde egész területén és a bölcsőde udvarán a **dohányzás szigorúan tilos!**
14. A bölcsőde udvarára **kerékpárt behozni**, vagy az udvar területén **tárolni balesetveszélyes és tilos!**

15. A babakocsikat csak az erre kijelölt helyen lehet tárolni, más helyiségbe betolni vagy bevinni tilos!

16. **A bölcsőde nyári lezárását**, a szülők igényeihez igazodva, a fenntartó állapítja meg. Minden év április 21.-e vagy az azt követő első munkanap **Bölcsődék Napja** nevelés nélküli munkanap.

A **nyári lezárás** ideje alatt, és a **Bölcsődék Napján** igény szerint **ügyeletes bölcsődét biztosítunk**.

17. **A bölcsőde téli lezárása a két ünnep között történik.**

18. Az ellátás körülményeit érintő kifogások vagy egyéb sérelem esetén a **szülő panasszal élhet** a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény vezetőjénél.

A bölcsődében **Szülői Érdekképviseleti Fórum** működik. A gyermekjogi képviselő elérhetősége a gyermekköltözőkben rendelkezésre áll.

A házirend hatálya kiterjed az intézmény valamennyi bölcsődéjébe járó gyermekekre és szüleikre, továbbá a bölcsőde valamennyi alkalmazottjára. A Házirend aláírásával egy időben lép hatályba, visszavonásig érvényes.

Szombathely, 2019. december 1.

Sebestyén Bianka
Intézményvezető

Dr. Nemény András
Polgármester

Megállapodás

Mely létrejött egyrészről: *Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény* (9700 Szombathely, Bem J. u. 33) –**Bokréta Bölcsődéje**, mint a bölcsődei ellátást biztosító intézmény, képviseletében *Sebestyén Bianka*, valamint a bölcsődei ellátást biztosító intézmény képviseletében eljáró: **Szabó Edit** (továbbiakban Intézmény), valamint a bölcsődei ellátásban részesülő gyermek szülője (törvényes képviselője) között.

1. Az ellátást igénybe vevő törvényes képviselője:

Neve:

Születési neve:

Születési helye, ideje:

Anyja neve:

Lakcíme:

Szem. ig. száma:

között, az alábbi feltételek szerint.

2. A bölcsődei ellátást igénybe vevő:

Neve:

Születési helye, ideje:

Anyja neve:

Lakcíme:

TAJ száma:

3. Intézményben a bölcsődei ellátás kezdete: 2020. év   hónap napjától

a bölcsődei ellátás megszűnésének időpontja: 2021. év augusztus   hó   31. nap

4. Ellátás időtartama:

- határozatlan időtartamra: jogosultsági feltételek megszűnéséig.

- határozott időre: 2021. 08. 31 -ig biztosítja.

5. Bölcsődei ellátás a 1997. évi XXXI. tv. (továbbiakban Gyvt.) 42. §-a értelmében

A bölcsődei ellátás keretében a három éven aluli gyermekek, napközbeni ellátását kell biztosítani. Bölcsődei ellátást biztosíthat a bölcsőde, mini bölcsőde, a munkahelyi bölcsőde és a családi bölcsőde.

A bölcsődei ellátás keretében az alapellátáson túl – szolgáltatásként – speciális tanácsadás, időszakos gyermekfelügyelet, gyermekhotel működtetése vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatás is biztosítható. Ezeket a szolgáltatásokat a gyermek hatodik életévének betöltéséig lehet igénybe venni.

6. A bölcsődei ellátás megszűnésének esetei a Gyvt. 37/A. § értelmében:

- Határozott idejű elhelyezés esetén a megjelölt időtartam – illetve a meghosszabbított időtartam leteltével.
- Jogosultsági feltételek megszűnésével.
- Az önkéntesen igénybe vett bölcsődei ellátás megszüntetését a jogosult illetve törvényes képviselője kérvényezheti, melynek alapján az intézményvezető az ellátást megszünteti. Az ellátás a megegyezés időpontjában, illetve ennek hiányában, a megállapodásban foglaltak szerint szűnik meg.
- Az intézményvezető az önkéntesen igénybe vett bölcsődei ellátást megszünteti, ha a jogosult a házi rendet ismételten súlyosan megsérti, vagy az ellátás feltételei okai már nem állnak fenn.
- Abban az esetben, ha a jogosult az ellátást három hónapig bejelentés nélkül nem veszi igénybe.
- A jogosult halála esetén.

A házi rend súlyos megsértése: A házi rend súlyos megsértésének minősül, ha a szülő a bölcsőde működési rendjét akadályoztatja. Ebben az esetben az intézményvezető gyermekvédelmi intézkedéseket is kezdeményezhet.

Az intézményvezető az önkéntesen igénybe vett bölcsődei ellátás megszüntetéséről, valamint az ellene tehető panaszról írásban értesíti a jogosulttat, vagy törvényes képviselőjét. Egyet nem értés esetén a jogosult vagy törvényes képviselője az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül, a fenntartóhoz fordulhat. A fenntartó végrehajtó határozatáig az ellátást biztosítani kell.

Az ellátás megszűnésekor a felek elszámolnak egymással, amely kiterjed

- a térítési díj rendezésére,
- az intézmény tárgyi eszközeiben okozott szándékos károkra.

7. A bölcsődei ellátásunk a gyermek számára a 15/1998.(IV.30) NM rendelet 41.§ alapján biztosítja:

- A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja (10. melléklet), és a helyi szakmai programunk szerinti nevelés és gondozás feltételeit, és az ehhez kötelezően biztosítandó eszközöket és felszereléseket (11. melléklet).
- A gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelően biztosítjuk a nevelés és gondozás feltételeit, a szülő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét, a játéktevékenység feltételeit, a szabadban való tartózkodás feltételeit.
- A gyermek élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelő étkeztetést. A bölcsődében az étkeztetést a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló miniszteri rendeletben foglaltaknak megfelelően kell biztosítani.

A bölcsődei ellátásunk a szülő számára biztosítja:

- A házi rend megismertetését
- Az adaptációhoz szükséges időt és feltételeket.
- A tájékoztatást a gyermekével napközben történt eseményekről.
- Megismerhesse a gyermek ellátásával kapcsolatos dokumentációkat.
- Megismerhesse a gyermekcsoport életét, napirendjét.
- Tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon.
- Az intézmény működését illetően mondjon véleményt és tegyen javaslatot.

8. A tájékoztatási kötelezettséget a Gyvt.33§-a szerint kell megvalósítani: A személyes gondoskodás feltételeiről a kérelem benyújtásakor a kérelmezőt tájékoztatni kell. A személyes

gondoskodást nyújtó ellátás esetén az ellátás megkezdésekor az ellátásra jogosult gyermeket és törvényes képviselőjét, tájékoztatni kell:

- Az ellátás tartalmáról és feltételeiről.
- Az intézmény által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásokról, a törvényes képviselő köteles az intézményi nyilvántartásokhoz szükséges adatokról és azokban történő változásokról 8 napon belül információt szolgáltatni.
- Az ellátásra jogosult gyermek és hozzátartozói közötti kapcsolattartásról, különösen a távozás és a visszatérés rendjéről.
- Az érték -és vagyonmegőrzés módjáról.
- Az intézmény házirendjéről.
- A panaszjoga gyakorlásának módjáról.
- A fizetendő térítési, illetve gondozási díjról.
- A jogosult jogait és érdekeit képviselő érdekképviselői fórumról.

A szülő a tájékoztatás megtörténtéről a megállapodás végén aláírásával nyilatkozik.

9. A Gyvt.146§ - 151.§ alapján a személyes gondoskodást nyújtó alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátása **személyi térítési díjának megfizetésére** a szülői felügyeleti joggal rendelkező szülő vagy más törvényes képviselő köteles, a jogviszony megkezdésének első napjától az intézménynek megfizetni.

A Gyvt.147.§ (2) alapján a bölcsőde esetében az intézményi térítési díjat külön meg kell határozni a gyermek gondozására, nevelésére, nappali felügyeletére és a vele történő foglalkozásra (a továbbiakban együtt: gondozására) valamint a gyermekétkeztetésre vonatkozóan.

A Gyvt. 148§-a alapján a bölcsődei ellátásért fizetendő térítési díj mértékét az Önkormányzat rendeletben szabályozza. A térítési díj mértékét minden év március 31-ig a fenntartó önkormányzat képviselő testülete határozza meg.

10. A gyermekétkeztetésére és a kedvezményekre, támogatásokra való jogosultság feltételei:

A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 100%-át normatív kedvezményként kell biztosítani, azaz ingyenes étkeznek, ha

- a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg, vagy fogyatékos gyermek,
- családban 3 vagy több gyermeket nevelnek,
- családban tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek
- gyermeket nevelésbe vették
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjárulékkel csökkentett összegének 130%-át,

11. A bölcsődei étkeztetésért és gondozásért fizetendő személyi térítési díjat a szülő vagy a törvényes képviselő köteles határidőre megfizetni.

Az étkezési és a személyi térítési díjat banki átutalással kell befizetni. Az utalást a számla kiállítását követő nyolc napon belül köteles a szülő kiegyenlíteni. Amennyiben a szülő a fizetési határidőn belül nem teljesíti fizetési kötelezettségét, a gyermeket a befizetés elmulasztását követő naptól nem tudjuk fogadni!

Az étkezés reggelit, tízórait, ebédet és uzsonnát foglal magába. A napi étkezési díj összege: **Ft.**

Az intézmény vállalja nevű gyermek Taj száma napközbeni ellátását, bölcsődei alapellátás formájában hétköznapiokon 6:00 – 18:00 óra közötti időtartamban. **A bölcsődei ellátás térítés köteles.** (SZMJV 11/1993. (IV.1.) rendelete alapján).

A bölcsődei ellátás esetében a gyermek családjában egy főre jutó rendszeres jövedelmet kell figyelembe venni. Ingyenes ellátásban kell részesíteni azon gyermekeket, akikre a 1997. évi XXXI. tv. (Gyvt) 150§ (5). (6) vonatkozik.

nevű gyermek után fizetendő személyi térítési díj összege: **Ft/nap.**

12. Amennyiben a **szülő nem fizeti meg a térítési díjat**, a következő hónaptól az intézmény vezetője felszólító levélben értesíti a szülőt a tartozásról. A felszólítást követően sem rendezett hátralék esetén az intézmény Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata felé továbbítja a rendezetlen számlát további intézkedésre.

13. Ha a szülő gyermekét betegség vagy más ok miatt nem hozza bölcsődébe, az intézményvezetőjénél köteles bejelenteni a távolmaradást és annak várható időtartamát, valamint a távolmaradásra okot adó körülmény megszűnését és azt, hogy a gyermek mikor veszi igénybe újból a gyermekétkeztetést. Az étkezés lemondásánál a hiányzás első napját a szülőnek fizetni kell.

A lemondást minden reggel 8:00-ig tudják a szülők az irodában telefonon vagy személyesen megtenni. A bejelentést követő naptól a távolmaradás idejére mentesül a gyermekétkeztetésért fizetendő térítési díj fizetésének kötelezettsége alól a szülő vagy törvényes képviselő.

14. A bölcsőde nyáron 4 hétre, télen a két ünnep között **zárva tart a fenntartó döntése alapján.** A nyári zárás időpontjáról a szülőket február 15.-ig tájékoztatjuk. Nevelés-gondozás nélküli munkanap a bölcsődében április 21-e, vagy ha az heti pihenőnapra vagy munkaszüneti napra esik az azt követő legközelebbi munkanap.

15. A szülői felügyeletet gyakorló személy **a házirendet betartja,** valamint együttműködik az ellátásban közreműködő személyekkel.

16. Bölcsődénk a Gyvt.35-36.§ alapján **Érdekképviseleti Fórumot** működtet, melynek munkájában a szülők, a dolgozók és az Önkormányzat képviselője vesznek részt.

Az Érdekképviseleti Fórum dönt az elé terjesztett intézményi panaszokról, intézkedéseket kezdeményez. Az Érdekképviseleti Fórumnak címzett panaszt az intézményvezetőnél kell benyújtani.

17. A szülő megállapodásban foglalt, az intézmény részéről fennálló kötelezettségek elmulasztása esetén **panaszával az intézményvezetőhöz, valamint a fenntartóhoz fordulhat.**

18. A személyes adataim kezeléséről (2011.évi CXII. tv. 5.§ (1), a 1993. évi III. tv. 20§ értelmében a tájékoztatást megkaptam. Az intézmény tájékoztatott az országos rendszerbe való jelentésről. (KENYSZI)

19. Aláírással kijelentem, hogy megismertem az intézmény adatkezelési tájékoztatóját.

Szombathely, év hó nap

Szülő/gondviselő

Bölcsődevezető